communicavit. Denique Fridericus Leo, ut solet aliorum studiis praesto esse, me beneficiis suis obligavit atque obstrinxit, cum sua sponte schedulas legens[1]) permulta aut emendaret aut digna quae examinarentur adnotaret; cui ut demonstrarem quantum me ipse debere scirem, hanc Apulei editionem sacram esse volui; velim certe atque pervelim eius nomine digna sit.

---

1) Praefationem cum liberaliter mecum legeret ab erroribus typothetae vindicans, amicus Georgius Wentzel me monuit hymno Homerico tertio Mercurio ab Apolline et *μάστιγα* v. 497 et *ῥάβδον* v. 529 donari (cf. The Homeric Hymns by Allen and Sikes Lond. 1904 p. 190 ad v. 529: *ῥάβδον* not to be confused with the *μάστιγα φαεινήν* (497), which had already been given to Hermes as god of cattle). Quod commemoratum volo, quamquam, pertineatne ad locum Apuleianum met. 261,14, quem supra (p. LIII) tractavi, dubito.

Oud. *Kr*

2 Vt ferme religiosis uiantium moris est, cum aliqui lucus **1** *1*
aut aliqui locus sanctus in uia oblatus est, uotum po-
3 stulare, pomum adponere, paulisper adsidere: ita mihi
ingresso sanctissimam istam ciuitatem, quanquam oppido
festine⟨*m*⟩, praefanda uenia et habenda oratio et inhibenda
4 properatio est. neque enim iustius religiosam moram uiatori obiecerit aut ara floribus redimita aut spelunca *frondi*bus inumbrata aut quercus cornibus onerata aut fagus pellibus coronata, uel enim colliculus sepimine consecratus uel
5 truncus dolamine effigiatus uel cespes libamine umigatus
6 uel lapis unguine delibutus. parua haec quippe et quanquam paucis percontantibus adorata, tamen ignorantibus transcursa.

* * * At non itidem maior meus Socrates, qui cum deco- **2**
rum adulescentem et diutule tacentem conspicatus foret,
'ut te uideam', inquit, 'aliquid et loquere.' scilicet Socrates *2*
tacentem hominem non uidebat; etenim arbitrabatur homi-

F 184ᵃ. φ 73ᵇ. FLORIDORVM LIBER. I. *add. al. m.* φ: APVLEI PLATONICI FLORIDO4 lib I' 1 religiosi *Becichem* 2 aut alius locus *Stewech* 2/3 ueniam postulare uotum apponere *Fulv* uot *interpret. 'id quod quis cupit' Leo* praestare? *He* donum apponere *Lips sed de pomis cf. Prop. IV 2, 17* 5 feſtine (φ) *em. Oud cf. 42,12* festini *Lips* festino *Fruter* 7/8 florib; (φ, *supra add.* frondib') 8 coronis ornata *Fulv sed cf. schol. ad Aristoph. Plut. 943* honorata *Scott* 9 uel leui *Colv* uel leni *vir doct.* uel etiam *v cf. apol. 88 (97, 21) de deo Socr. 9 (17, 14 Th) Langen Beitr. z. Kritik u. Erklärg. d. Plaut. Lps. 1880 p. 261 sqq.* 10 fumigat; *sed* f *add. al. m.* (φ) humigatus *v* 12 paulisper cunctantibus *Kronenberg* adoratam̃ (ta *supra*) *(em. ead. m.)* ⟨plerisque⟩ tamen *vd Vl* ⟨plurimis⟩t. *Rohde cf. apol. 12 (13, 25 sq.)* 14 mei *Soping cf. apol. 36 (41, 22)* 16 et loq.] eloquere *v*

Oud. *Kr.*

nes non oculorum, sed mentis acie et animi obtutu considerandos. nec ista re cum Plautino milite congruebat, qui ita ait: 'pluris est oculatus testis unus quam auriti decem. *im*mo enimuero hunc uersum ille ad exa*min*andos homines conuerterat: pluris est auritus testis unus quam oculati
7 decem. ceterum si magis pollerent oculorum quam animi iudicia, profecto de sapientia foret aquilae concedendum. homines enim neque longule dissita neque proxume adsita possumus ‖ cernere, uerum omnes quo[d]dam modo caecutimus; ac si ad oculos et optutum istum terrenum redigas et hebetem, profecto uerissime poeta egregius dixit uelut nebulam nobis ob oculos *o*ffusam nec cernere nos nisi intra lapidis iactum ualere. aquila enimuero cum se nubium tenus altissime sublima*u*it euecta alis totum istud spatium,
8 qua pluitur et ninguitur, ultra quod cacumen nec fulmini nec fulguri locus est, in ipso, *ut ita* dixerim, solo aetheris et fastigio hiemis — cum igitur eo sese aquila extulit, nutu clementi laeuorsum uel dextrorsum tanta mole corporis labitur, uelificatas alas quo libuit aduertens modico caudae gu[r]bernaculo, inde cuncta despiciens ibidem pinnarum emin*en*s indefessa remigia ac paulisper cunctabundo uolatu

F 184^{a} φ 73^{b}. 2 pla[ti]uno/mi-lite ([ti] *add. ead. m.*) *cf. Plaut. Truc. 489* 4 Inimo φ: in uno *em. v* ille (φ) e *ex* u *ead. m. eff.* exanimandoſ (ni *ex* m *eff. ead. m.*) φ: ex—a[in]mandoſ ([in] *vid. al. m. add.*) 5 conuerteret *Lips* conuerterit *Fruter* 9 om̄ſ qđ dã (φ, *sed em. al. aut ead. m.*) 9/10 cecu*tim; (ſ *eras.*) 10 dirigas *Marcil* ⟨cuncta⟩ redigas *Rohde* ⟨res⟩ red. *Purser Brakman* 11 poeta (a *ex* e *inter scribend. eff. ead. m*) *cf. Hom. Il. III 12* 12 effuſã (φ) *em. Leo* 13 enimuero *cf. Phil. suppl. IX 573 sqq.* 14 ſublimabit (φ) b *mut. in* v *al. m.* 16 t[t]uta (*vid. fuisse* uta *supra add.*[t], *deinde al. m.* t *in linea add.*) φ: ut ita *in ras. ab ead. m. script.* 17 hiemis *i. e. tempestatis* (χειμῶνος) aeris *Rohde* natatu *Heins* nisu *vir doct.* 18 tota *Stewech* 20 gurbernaculo *em.* φ itidem *? Kr* inbibens *Heins* innitensque *Oud.* 21 emin: (φ) *del. putat Kr, post* despiciens *transpos. vdVl* remittens *Thomas* eminens *He cf. met. II 21 (42, 13) VI 15 (140, 5 sq.)* remigio *Scal* pinnaminis indefesso remigio *Groslot*

Oud. *Kr.*

paene eodem loco pendula circumtuetur et quaerit, quorsus potissimum in praedam superne sese ruat fulminis uicem,
9 de caelo inprouisa simul campis pecua simul montibus feras *3*
simul | homines urbibus uno optutu sub eodem impetu cernens, unde rostro tran⟨*s*⟩fodiat, unde unguibus inuncet uel agnum incuriosum uel leporem meticulosum uel quodcunque esui animatum uel laniatu*i* fors obtulit.
H*y*agnis fuit, ut fando accepimus, Mars*y*ae tibicinis pater **3**
10 et magister, rudibus adhuc musicae saeculis solus ante alios ca[n]tus canere, nondum quidem tam [in]f⟨*l*⟩ex*animo* sono nec tam[en] pluriformi modo nec tam[en] multiforatili t*i*bia; quippe adhuc ars ista repertu nouo commodum oriebatur.
11 nec quicquam omnium est quod po⟨*s*⟩sit in primordio sui perfici, sed in omnibus ferme ante est spei rudimentum quam rei experimentum. prorsus igitur ante H*y*agni⟨*n*⟩ nihil aliud plerique callebant quam Vergilianus upilio seu busequa, 'stridenti miserum stipula disperdere carmen.' quod si quis uidebatur paulo largius in arte ‖ promouisse, ei quoque tamen mos fuit una tibia uelut una tuba personare. primus Hyagnis in canendo manus discapedinauit,

F 184^{ab}. φ 73^{b} 74^{a}. 2 ſeſeruat (φ, *sed postea eff. al. ut vid. m.* ſe pruat) 2/3 fulm. — inprouisa *uno tenore legit Thomas, ante* de *distinguunt v, fort. graviter distinguend. cf. ad v. 4* inprouiso *H Mueller* 4 urbibus homines *Oud aut* conspicit *post* obtutu *supplendum aut enuntiati partem post* obtulit *periisse putat He* 5 tranfodiat *em.* φ 6 curiosum *Beroald* 7 esui *post* anim. *transposuit Scriver* am̃atũ (φ)~ *eras.* animantum *Florid* laniatũ (φ) laniatui *Dousa* lanatum *ed. Iunt. Ald.* inanimatum *Becichem* alatum *vel* lanatum *Wower* 8 hiagniſ (φ) *em. v* marſie (φ) 9 solus] solers *Lips* solitus *vel v. 10* catus *Colv* 10 cantuſ (φ) *em. Colv* canere '*canebat*' *interpret. Pyrrhus* infexa am̃a φ: ĩfixa aĩa inflexa anima *Colv* flexanimo *Lips* inflexae animae *Oud* inflexo animae *Kr. coll. Cic. or. 17, 57* 11 tam̄ φ: tñ *em. v* pluriformi*[tam̄ (φ) *em. v* tybia *em.* φ 12 ar*[s] ([s] *ead. m. add., eras.* e) 13 po[s]ſit ([s] *al. m. add.*) *em.* φ 15 hiagni (φ) 16 nichil (φ) *ut semper* hopilio (h *del. punct., prior.* o *ex* u *eff. al. m.*) φ: upilio (u *in ras.*) 17 buſequa (φ) *al. m. supra* u *add.*[s] *cf. Verg. ecl. 3, 27* 18 longius *Sciopp*

Oud. *Kr.*

primus duas tibias uno spiritu animauit, primus laeuis et dexteris foraminibus, acuto tinnitu et graui bombo, concentum musicum miscuit. eo genitus Marsyas cum in artificio patrissaret tibicinii, *Phry*x cetera et barbarus, uultu ferino, *12* trux, hispidus, inlutibarbus, spinis et pilis obsitus fertur — 6 pro nefas — cum Apolline certauisse, tae*te*r cum decoro, *4* *13* agrestis cum erudito, belua cum deo. Musae cum Minerua dissimulamenti gratia iudices adstitere, ad deridendam scilicet monstri illius barbariam nec minus ad stoliditatem poeniendam. sed Marsyas, quod stultitiae maximum specimen, non intellegens se deridiculo haberi, priusquam tibias occiperet inflare, prius de se et Apolline quaedam deliramenta barbare effuttiuit, laudans sese, quod erat et coma relicinus et barba squalidus et pectore hirsutus et arte tibicen et *14* fortuna egen*us*: contra Apollinem — ridiculum dictu — 16 aduersis uirtutibus culpabat, quod Apollo esset et coma intonsus *et* genis gratus et corpore glabellus et arte multiscius et fortuna opulentus. 'iam primum', inquit, 'crines eius praemulsis antiis et promulsis caproneis anteuent*u*li et pro*15* penduli, corpus totum gratissimum, membra nitida, lingua 21 fatidica, seu tute oratione seu uersibus malis, utrubique

F 184ᵇ. φ 74ᵃ. 1 leuiſ (φ) 3 eo. Genit; *em.* φ marſia[s] ([s]*ead. m. add.*) (φ) 4 prhyx 5 inlutibar|bar |buſ (bar *in confinio vers. additum punctis del. al. m.*) *em. al. m. in* φ obſit;.Fert (φ) 6 *aeler (*eras. vid. litt.* t, *quae coibat cum antecedent.* e *in compendium* &; *in mg. m. recentiss.* c̄ aeger) φ: teter *in ras. al. m.* Thersites *vel* turpis *v* 7 sus cum Minerua *v* 9/10 pęniendā φ: puniendā 12 inflar& *sed ras.* & *mut. in* e (φ) 13 effuttiuit (φ) *sed cf. apol.* 3 (4, 3) *met.* X 10 (244, 12) 14 barba* (*eras.* ſ *antea induct.*) tibicen] unimodus *Brakman* 15 fortunę egenaſ (ᵃ*supra* ę *et* e *ante* g *add. al. m., punct. infra* a *vid. prim. addid.*) φ: fortuna egenſ (a egenſ *in ras. al. m.*) 16 Apollo *del. Kr*
17 ſer (*nescio an ante* ſ *fuerit* i *vel* e, *extrema* ſ *verbi* intonſuſ *et* r *induct.*) φ: *et (*eras.* ſ, t *corr. effect.*) 19 praemissis *Colv* promissis *Lips* remulsis *Salm* &pmulſiſ(φ) & *vid. induct.* anteuentili (φ) *em. v cf. met.* IX 30 (225, 21) 20 gracilissimus? *Leo* 21 tute] soluta *Heins* ut ubique (*prior* u *ex* a *eff. ead. m., ead. ut vid. interpos.* r) φ: utbiq;

Oud. *Kr.*

facundia aequipari. quid quod et uestis textu tenuis, tactu mollis, purpura radians? quid quod et lyra eius | auro fulgurat, ebore candicat, gemmis uariegat? quid quod et doc*16* tissime et gratissime cantilat? haec omnia', inquit, 'blandimenta nequaquam uirtuti decora, sed luxuriae accommodata': contra corporis sui qualitatem prae se maximam speciem ostentare. risere Musae cum audirent hoc genus crimina sapienti exoptanda ‖ Apollini obiectata, et tibicinem illum certamine superatum uelut ursum bipedem corio exsecto nudis et laceris uisceribus reliquerunt. ita Marsyas in poenam cecinit et cecidit. enimuero Apollinem tam humilis uictoriae puditum est.

Tibicen quidam fuit Antigenidas, omnis uoculae melleus **4**
17 modulator et idem omnimodis peritus modificator, seu tu *5* uelles Aeolion simplex siue ⟨*I*⟩*asti*⟨*um*⟩ uarium seu L*y*dium querulum seu Phrygium religiosum seu Dorium bellicosum. is igitur cum esset in *t*ibicinio adprime nobilis, nihil aeque se laborare et animo angi et mente dicebat, quam quod *18* monumentarii ceraulae tibicines dicerentur. sed ferret aequo animo hanc nominum communionem, si mimos spectauisset: animaduerteret illic paene simili purpura alios praesidere, alios uapulare; itidem si munera nostra spectaret: nam illic quoque uideret hominem praesidere, hominem depugnare: togam quoque parari et uoto et funeri, item pallio cadauera operiri et philosophos amiciri.

*** Bono enim studio in theatrum conuenistis, ut qui **5** sciatis non locum auctoritatem orationi derogare, sed cum primis hoc spectandum esse, quid in theatro deprehendas.

F 184ᵇ. φ 74ᵃ. 2 molif (¹*em. ead. m.*) 3 candidat (*poster.* d *indux. et* ᶜ*superscrips. ead. m.*) φ: candicat uariegatur *Heins* 4 cantillat *v cf. met.* IV 8 (80, 9) *flor.* 17 (32, 22) 6 squalitatem *Brant* per se *Contaren* temperantiae? *Leo* 8 tibicinē* 11 cecinit (n *in ras. ex* d *eff. pr. m.*) enimuero *cf. p.* 2, 13 14 omnis modi *ed. Iunt. post.* omnibus modis *Oud* 15 uelleſęolion (*al. m. recte distinx.*) aſii (φ) Iastium *Glarean cf. met.* X 31 (262, 11) lidiū (φ) Ludium ? *He cf.* IV 33 (101, 12) 17 tybicinio *em.* φ at | prime (*supra* t *vid. eras.*ᵈ) φ: adprime 18 quā *supra lin. add. ead. m., exstat in* φ

Oud. *Kr.*

nam si mimus est, riseris, si funerep[l]us, timueris, si comoedia est, faueris, si philosophus, didiceris.

19 Indi, gens populosa cultoribus et finibus maxima, procul **6** a nobis ad orientem siti, prope oceani reflexus et solis exortus, primis sideribus, ultimis terris, super Aegyptios eruditos et Iudaeos superstitiosos et Nabathaeos mercatores et fluxos uestium Arsacidas et frugum pauperes Ityraeos et odorum diuites Arabas — eorum igitur Indorum non aeque miror eboris strues et piperis messes et cinnami merces et ferri temperacula et argenti metalla et auri fluenta, ‖ nec quod Ganges apud eos unus omnium amnium maximus

'eois regnator aquis in flumina centum *6*
discurrit, centum ualles illi oraque centum,
20 oceanique fretis centeno iungitur amni,'

nec quod isdem Indis ibidem sitis ad nascentem diem tamen in corpore color noctis est, nec quod aput illos immensi dracones cum immanibus elephantis pari periculo in mutuam perniciem concertant: quippe lubrico uolumine indepti reuinciunt, *ut* illis expedire gressum nequeuntibus uel omnino abrumpere tenacissimorum serpentium squameas pedicas necesse sit ultionem a ruina molis suae petere ac retentores suos toto corpore oblidere. sunt apud illos et uaria colentium genera — libentius ego de miraculis hominum quam naturae disseruerim —; est apud illos genus, qui

F 184ᵇ. 185ᵃ. φ 74ᵃᵇ. 1 funere⁹ pluſ(φ)⁹ *add. al. m.; em. m. recentiss. in φ* 1/2 comoedus *Modius* 3 Indi/genſ(φ) 4 refluxus *Lindenbrog* 6 nabatheoſ 7 *ityręoſ (*eras.* ſ) 9 ęquę *em. ead. m.* 18 elephantiſ (φ) ph *ex* f *corr. ead. m.* 19 quippe* (*eras. vid. & aut* il) lubrico *ead. m. in mg. add.* quippe ⟨hi⟩ *vdVl* ⟨qui⟩ *Brakman* 20 implexi *Colv* et (φ) *em. Florid* neq(e)untib; (*vid. fuisse* neq; ũtib; *quod propter litterae* n *fals. formam pr. m. em.*) φ: neq; ūtib: (ū *in ras.*) 22 ſit(φ) fit (*servato* et *v. 20*) *ed. Bas.* 23 sunt — genera *post* disseruerim *collocand. putat Kr* 24 ego] enim *vdVl* 25 φ: genuſ hoīū q

Oud. *Kr.*

nihil amplius quam bubulcitare nouere, ide*o*que ad[co]gno-*21* men illis bubulcis inditum. sunt et mutandis mercibus callidi et obeundis proeliis strenui uel sagittis eminus uel ensibus comminus. est praeterea genus apud illos praestabile, gymnosophistae uocantur. hos ego maxime admiror, quod homines sunt periti non propagandae uitis nec inoculandae arboris nec proscindendi soli: non illi norunt aruum colere uel aurum colare uel equum domare uel taurum subigere uel ouem uel capram tondere uel pascere. quid *22* igitur est? unum pro his omnibus norunt: sapientiam percolunt tam magistri senes quam discipuli iuniores. nec quicquam aeque penes illos laudo, quam quod torporem animi et otium oderunt. igitur ubi mensa posita, priusquam edulia adponantur, omnes adolescentes ex diuersis locis et officiis ad dapem conueniunt; magistri perrogant, quod fac- **7** □ tum a lucis ortu ad illud diei bonum feceri⟨*n*⟩t. hic alius se commemorat inter duos arbitrum delectum, sanata simultate, reconci‖liata gratia, purgata suspicione amicos ex infensi*s* reddidisse; itidem alius sese parentibus quaepiam imperantibus oboedisse, et alius aliquid meditatione sua repperisse uel alterius demonstratione didicisse,⟨*alia*⟩denique

F 185ᵃ. φ 74ᵇ. 1 idq; adco | gnom̃ (φ) *def. Rohde* idque adeo cognomen *Colv* ideoque cognomen *Wower* ideoque ad cogn. *Scal* inde adeo cogn. *Piccart* ideoque id cogn. *Rycquius* ideoque adeo cogn. *Kr* idque adgnomen *vdVl coll. apol. 56 (64, 7)* indeque cogn *Hild* adque cogn. *Leo* co *i. e.* eo *falso loco addit. in suum redire iusserunt He Leky* 6/7 inoculande* (e *ex* aſ *eff.*) arboriſ φ: īoculandaſ arboreſ 7 aruum* (*eras.* &) 8 aurum] uuam *Oud* do(m)nare (n *induct.;* (m) *add. ead. m.*) φ: domare 11 minores *v* 13 priuſ|priuſquã (*poster.* priuſ *induct.*) 14 adoleſcenteſ (φ) o *ex* u *eff. ead. m.* 16 fecerīt (‾ *al. ut vid. m. add.*) φ: fecerit *def. subaudito* quisque *Oud* 18/19 infenſi⁹ (⁹ *al. m. add., voluitne*ˢ*?*) φ: infenſiụſ 21 didiciſſe* (*eras.* ˜) *vix* denique *interpretand. 'deinceps'* (*cf. Hand Tursellin. II 265*)*; nam Plaut. Pers. 452 aliter explicat Leo* ⟨alia⟩ denique *He* ⟨sua⟩ *Leo* denique — commem. *del. Mueller Brakman* ⟨cetera⟩ ceteri *vdVl*

Oud. Kr.

ceteri commemorant. qui nihil habet ad[d]ferre cur prandeat,
inpransus ad opus foras extruditur.

Alexandro illi, longe omnium excellentissimo regi, cui 7
23 ex rebus actis et auctis cognomentum magno inditum est,
ne uir unicam gloriam adeptus sine laude unquam nominaretur — nam solus ⟨*a*⟩ condito aeuo, quantum hominum
memoria extat, inexuperabili imperio orbis auctus fortuna
sua maior fuit suc|cessusque eius amplissimo⟨*s*⟩ et prouocauit
24 ut strenuus et aequiperauit ut meritus et superauit ut melior,
solusque sine aemulo clarus, adeo ut nemo eius audeat
uirtutem uel sperare, fortunam uel optare —, eius igitur
Alexandri multa sublimia facinora et praeclara edita fati*g*a*b*eris admirando uel belli ausa uel domi prouisa, quae
omnia adgressus est meus Clemens, eruditissimus et suauissimus poetarum, pulcherrimo carmine inlustrare; sed cum
prim*is* Alexandri illud praeclarum, quod imaginem suam,
quo certior posteris proderetur, noluit a multis artificibus
uulgo contaminari, sed edixit uniuerso orbi suo, ne quis
effigiem regis temere adsimularet aere, colore, caelamine,
□ *cum* saepe solus eam Pol*y*cletus aere duceret, solus Apelles
coloribus deliniaret, solus Pyrgoteles caelamine excuderet;
25 praeter hos tris multo nobilissimos in suis artificiis si quis
uspiam repperiretur alius sanctissimae imagini regis manus *s*
admolitus, haud secus in eum quam in sacrilegum uindi-

F 185^{a} φ 74^{b}. 1 commemorant *del. Toll lac statuit Kr* addferre φ: afferre adofferre *v* habeat offerre *Oud* 3 *anacoluthon iniuria emendare conati sunt vv. dd. cf. Phil. suppl. IX 518* 6 ⟨a⟩ condito *r* 8 ampliſſimo·$_{(sic)}$ φ: ampliſſimoſ (o *in ras. ut vid. ex* u *eff.*) 10 que *delend. putat vdVl* 11 uel sperare uirtutem uel optare fortunam *ed. Bas. post.* 12 edicta *Brant* 12/13 fatigaueriſ (φ) *al. m. mut.* u *in* b 15/16 cū prim; (φ) *em. v* 19 adſimular& (*al. m.* d *mut. in* ſ) 20 qn ſępe (φ) *supplendumne* '*edixit*'? cum saepe *Leo* saepe *del. Sciopp* quin
□ saepe *del. Mueller* quidni s. *vel* quippeni s. *Stewech* quippe *Heins* ipse *Becichem; vim vocis* saepe *imminutam putat Loefstedt cf. Beitr. p. 43 sqq.* policlitеſ (e v *superscr.*) (*em. ead. m.*) Lysippus *Elmenh* 22 hoſtiſ *em. ead. m. et in mg. add. al. m.* hos tres φ: hoſtriſ (triſ *in ras.*)

Oud. Kr.

caturum. eo igitur omnium metu factum, solus Alexander
ut ubique imaginum sim⟨*illim*⟩us ‖ esset, utique omnibus
statuis et tabulis et toreumatis idem uigor acerrimi bellatoris, idem ingenium maximi honoris, eadem forma uiridis
26 iuuentae, eadem gratia relicinae frontis cerneretur. quod
utinam pari exemplo philosophiae edictum ualeret, ne qui
imaginem eius temere adsimularet, uti pauci boni artifices,
idem probe eruditi omnifariam sapientiae studium contemplarent, neu rudes, sordidi, imperiti pallio tenus filosophos
imitarentur et disciplinam regalem tam ad bene dicendum
quam ad bene uiuendum repertam male dicendo et similiter
uiuendo contaminarent. quod utrumque scilicet perfacile est.
quae enim facilior res quam linguae rabies et uilitas morum, alter*a* ex aliorum contemptu, alter*a* ex sui ⟨*nata*⟩?
nam uiliter semet ipsum colere sui contemptus est, barbare
27 alios insectari audientium contumelia est. an non summam
contumeliam uobis imponit, qui uos arbitratur maledictis
optimi cuiusque gaudere, qui uos existimat mala et uitiosa
uerba non intellegere aut, si intellegatis, boni consulere?
quis ex rupiconibus, baiolis, tabernariis tam infans est, ut,
si pallium accipere uelit, ⟨*non*⟩ disertius maledicat?

*** Hic enim plus sibi debet quam dignitati, quanquam 8
nec haec illi sit cum aliis promiscua; nam ex innumeris
hominibus pauci senatores, ex senatoribus pauci | nobiles

F 185^{ab}. φ 74^{b}. 75^{a}. 2 ſimuſ (φ) similis *Florid* simillimus *He Brakman* suus *Pric* suí simillimus *Heins* imaginis simillimus *Contaren* 3 toreumatịbụſ (bu *del. ead. m.*) φ: toreumatiſ 4 ịnġeniũ (*al. m. punct. add.*) φ: īgeniū (ī *eras. vid.*) honoris] herois *Colv* hominis *Oud* imperatoris *Mueller* 5 relucinae *Roensch sed Plin. n. h. XXXVII 14 cft. Ott* 7 adſimularent *Kr* 10 imitarent *Hild* disciplinae regulam *Sciopp* 13 reſ. ./ □ (*sign. interrogation.*) φ: reſ ē 14 alt̃ *bis* (ū *add. m. recentiss.*) φ: alt̄ *bis* altera *v* ⟨natum⟩ *Brakman* (*lecto* alterum) ⟨nata⟩ *He* 20 ut] quin *Fulv* 21 disertius ⟨non⟩ *Wower* ⟨non⟩ disertius *vdVl an rustici homines prudentius agere dicuntur quam illi philosophi personati?* disertis *edd. vett.* 22 tibi (φ) sibi *Colv*

Oud. *Kr.*

genere et ex iis ⟨*pauci consulares, ex*⟩ consularibus pauci *28* boni et adhuc ex bonis pauci eruditi. sed ut loquar de solo *9* honore, non licet insignia eius uestitu uel calceatu temere usurpare.

9 Si quis forte in hoc pulcherrimo coetu ex il⟨*l*⟩is inuisoribus meis malignus sedet, quoniam ut in magna ciuitate hoc quoque genus inuenitur, qui meliores obtrectare malint quam imitari et, quorum similitudinem desperent, eorundem adfectent simultatem, scilicet uti, qui suo nomine obscuri sunt, meo innotescant, — si qui igitur ex illis li*uid*[in]is *29* splendidissimo huic auditorio uelut quaedam macula se immiscuit, uel*im* paulisper suos oculos per hunc incredibilem consessum circumferat contemplatusque frequentiam tantam, quanta ante me in auditorio philosophi nunquam uisitata est, reputet cum animo suo, quantum periculum conseruandae existimationis hic adeat, qui contemni non consueuit, cum sit arduum et oppido difficile uel modicae paucorum expectationi satisfacere, praesertim mihi, cui et ante parta existimatio et uestra de me benigna praesumptio nihil[non] quicquam sinit neglegenter ac de summo pectore hiscere. quis enim uestrum mihi unum soloecismum ignouerit? quis uel unam s*y*llabam barbare pronuntiatam donauerit? quis incondita et uitiosa uerba temere quasi delirantibus oborientia permiserit blaterare? quae tamen aliis facile

F 185ᵇ. φ 75ᵃ. 1 *ante* et *lac. statuit Kr, post* genere *interponit* ex nobilibus pauci consules *Fulv* ex nobilibus pauci consulares (*deleto* et ex iis) *Oud, post* iis *add.* pauci consulares et ex *Gronov, quem secutus sum omisso* et 2 solo] sapientiae *Fulv* solido *Oud* 5 exiliſ φ: ex illiſ (*sed prior* l *vid. induct.*) 6 malignis *Kr* 10 meo] alieno *Mueller* libidiniſ (φ) liuidis *Fulv* liuidineis *Gruter cf. met. IX 12* (*212 2*), 12 u†in (*al. m. ut vid. superscr.* uelī) φ: uelim ī uelim uelim *Scriver* 17 modice (φ) modicae *v* 19 exiſtimatio* (*eras. vid.* n) 20 nichilñqcqã (φ) nihilum quicquam *Hild* non *del. Scriver def. Leky coll. Schmalz Lat. Gramm.*³ *p. 456* nequicquam (*deleto* neglegenter) *Scal. Kr* ac (c *ex* d *eff. ead. m.*) *om.* φ aut *Brant* 22 ſillabã (φ) 24 qua&amen φ: q̄tam facile (il *corr. eff. ead. m.*)

Oud. *Kr.*

et sane meritissimo ignoscitis. meum uero unumquodque dictum acriter examinatis, sedulo pensiculatis, ad limam et lineam certam redigitis, cum torno et coturno uer*o* *30* comparatis. tantum habet u[ti]ilitas excusationis, dignitas difficultatis. adgnosco igitur difficultatem meam nec deprecor, quin sic existimetis. nec tamen uos parua quaedam et praua similitudo falsos animi habeat, quoniam quaedam, ut saepe dixi, pall*i*ata mendicabula obambulant. praeco *10* proconsul(is) et ipse tribunal ascendit, et ipse togatus illic uidetur, et quidem perdiu stat aut ambulat aut plerumque contentissime clamitat, enimuero proconsul ipse moderata uoce rarenter et sedens loquitur et plerumque de tabella legit, quippe praeconis uox garrula ministerium est, pro- *31* consulis autem ‖ tabella sententia est, quae semel lecta neque augeri littera una neque autem minui potest, sed utcumque recitata est, ita prouinciae instrumento refertur. patior et ipse in meis studiis aliquam pro meo captu similitudinem; nam quodcumque ad uos protuli, exce[r]ptum ilico et lectum est, nec reuocare illud nec *autem* mutare nec emendare mihi inde quidquam licet. quo | maior religio dicendi habenda est, et quidem non in uno genere studiorum. plura enim mea extant in Camenis quam Hippiae in opificiis oper*a*. quid istud sit, si animo attendatis, diligentius et accuratius disputabo.

32 Et Hippias e numero sophistarum est, artium multitudine prior omnibus, eloquentia nulli secundus; aetas illi

F 185ᵇ. 186ᵃ. φ 75ᵃ. 1 unũqđq; (*lineola inferior deleta*) φ: unūquodq; 3 coturno (φ) circino *Becichem cf. Prop. II 34, 41 sqq.* uerũ (φ) ad uerum *G Voss* in uerum *Hild* uerbum *Goes* iterum *v* uero *Leo* 4 comprobatis *vd Vl* utilitaſ (φ) *em. v* 8 palleata *em.* φ (*sed vid.* e *fuisse*) 9 ꝓcōſ φ: ꝓcoſ *recte legit Rohde cf. apol. 101* (*112, 14*) ⟨ceu⟩ proconsul *Hild* ipſe *scriba* t *verbi sequentis falso addere voluit, sed em.* 11 enimuero *cf. 2, 13* 18 excerptũ (φ) *em. v* 19 a me (φ) *del. Novak em. Lips* inde *Stewech* immutare *Vulcan* demutare *Brant* 22 opificiis *del. Vulc* opificis *vel* opera *Sciopp* 23 operib; (φ) *del. Wower* opera *v* 24 APVLEI PLATONICI FLORIDORV M LIB · I · Explic · INCIP · II · 25 Et] ut *v* is *Wower* hic *Oud*

cum Socrate, patria Elis; genus ignoratur, gloria uero magna, fortuna modica, sed ingenium nobile, memoria excellens, studia uaria, aemuli multi. uenit Hippias iste quondam certamine Olympio Pisam, non minus cultu uisendus quam elaboratu mirandus. omnia secum quae habebat, nihil eorum [m]emerat, sed suis sibi manibus confecerat, et indumenta, quibus indutus, et calciamenta, quibus erat inductus, et gestamina, quibus erat conspicatus. habebat indutui ad corpus tunicam interu*l*am tenuissimo textu, triplici licio, *11*
33 purpura duplici: ipse eam sibi solus domi texuerat. habebat cinctui balteum, quod genus pictura Babylonica miris coloribus uariegatum: nec in hac eum opera quisquam adiuuerat. habebat amictui pallium candidum, quod superne circumiecerat: id quoque pallium co⟨*m*⟩per*ior*[is] ipsius laborem fuisse. etiam pedum tegumenta crepidas sibimet compe*g*erat; etiam anulum in laeua aureum faber||rimo signaculo quem ostentabat, ipse eius anuli et orbiculum circu-
34 lauerat et pal*a*m clauserat et gemmam insculpserat. nondum omnia eius commemoraui. enim non pigebit me commemorare, quod illum non puditum est ostentare, qui magno

F 186ª. φ 75ª. 1 patrielis (φ) *em. Quaereng* 3 uenit (*evan.* uen, *sed cognoscitur, ex* i *al. m. eff.* e, *ut fieret* et) φ: ueni. 5 habebat, ⟨adtulerat⟩ *Novák sed cf. v. 16 sq. 6, 3 et 8; 8, 3 et 11* nich^i^l (*em. ead. m.*) 6 memorat (φ, *sed mut. in* emerat) 7 quibus ⟨erat⟩ *Novák* inductus *cf. met. II 28 (48, 9) VIIII 21 (218, 14) XI 8 (272, 8)* 8 conspicuus *v* conseptus *Becichem* constipatus *Vulc* conspicatui? *Oud* 9 interuiã (φ) *em. v* 11 balteõ (*ead. m. ex* o *eff.*) quot genus *Brant cf. Arch. f. lat. Lex. V 392* 14 coptoriſ (φ) *em. Goldb cf. met. II 21 (43, 4) apol. 8 (9, 20) 37 (42, 23) flor. 16 (28, 23)* compertum est *Salm* comperitur *Vulc* comperimus *Oud* oratoris *Kr* scio (comperio *Hertz*) oratoris *Mueller* comperior rhetoris *Brakman* 15 etiam] et in *Oud* tegumento *Rohde* crepidas *del. Kr* 16 cõpeierat (φ, i *mut. al. m. in* g) faberrimoſ ignaculo *recte distinx. al. m.* 17 *ante* ipse *gravem distinctionem sustulit Thomas cf. v. 5* oſtendebat (*em. ead. m.*) φ: oſtentabat 18 pali ẽ (φ) *em. v cf. Cic. de off. III 9, 38* pyelidem? *vdVl* 19 enim *cf. met. IV 8 (81, 3)*

in coe[p]tu praedicauit, fabricatum semet sibi ampu*ll*am
35 quoque oleariam, quam gestabat, lenticulari forma, tereti ambitu, pressula rutunditate, iuxtaque honestam strigileculam, recta fastigatione cy*m*ulae, flexa tubulatione ligulae, ut et ipsa in manu capulo moraretur et sudor ex ea riuulo
36 laberetur. quis autem non lauda*b*it hominem tam numerosa arte multiscium, totiugi scientia magnificum, tot utensilium peritia daedalum? quin et ipse Hippian laudo, sed ingenii eius fecunditatem malo doctrinae quam supellectilis multiformi instrumento aemulari, fateorque me sellularias quidem artes minus callere|, uestem de textrina emere, baxeas istas de sutrina praestinare, enimuero anulum nec gestare, gemmam et aurum iuxta plumbum et lapillos nulli aestimare, strigilem et ampu*ll*am ceteraque balnei utensilia nundinis mercari. prorsum enim non eo infiti[ti]as nec radio *12*
nec subula nec lima nec torno nec id genus ferramenti⟨*s*⟩ uti nosse, sed pro his praeoptare me fateor uno chartario
37 calamo me reficere poemata omnigenus apta uirgae, lyrae, socco, coturno, item satiras ac ⟨*g*⟩rip*h*os, item ⟨*h*⟩istorias uarias rerum nec non ⟨*o*⟩rationes laudatas disertis nec non dialogos laudatos philosophis atque haec ⟨*et*⟩ alia[et] eiusdem modi tam graece quam latine, gemino uoto, pari studio, simili stilo. quae utinam possem equidem non singillatim ac discretim, sed cunctim et co*a*ceru*u*atim tibi, proconsul

F 186ª. 75ªᵇ. 1 inceptu (φ) *em. v* ãpollã *em.* φ 4 cylaulę φ: cy̆laule clausulae *v* clauulae *Crus* cymulae *He* 5 motaretur *Oud* 6 autem] tamen *Hild* laudauit (φ) *em. Wower* laudauerit *Kronenberg* 8 Daedalum *v* daed. *vdVl* & ipſe| et hippian (et *al. m. add.*) 9 doctrina *Stewech* 11 textrinę mere *em. al. m.* φ: text^i^na emere (^i^na e *al. m. in ras*) 13 nihili *Burmann* 14 ãpollã (φ) *em. v* 15 infititiaſ (φ *sed* ït) 16 ferramti (φ) i *mut. in* a ferramentis *v* ferramento *Hild* 17 ut|inoſſe (*em. al. m. in* φ) 19 coturno (φ) *cf. 11, 13* ſatyraſ ac reppuſ φ: ſatira ſacreppuſ *em. v* iſtoriaſ 20 rationeſ (φ) *em. Stewech* 21 hęc alia & ejdẽ (*fort. fuit* ȷ) (φ, *sed aperte* ejdē) haec et alia *Colv* 22 graeca — latina *Oud* 23 posse me qdẽ (φ, *sed postea recte distinct.*) 24 iunctim *Fulv* c̄certatĩ (φ) coaceruatim *v* confertim *Fulv* congregatim *Hild*

Oud. Kr.

38 [ut] optime, offerre ac praedicabili testimonio tuo ad omnem nostram Camenam frui! non hercule penuria laudis, quae mihi dudum integra et florens per omnes antecesso|res tuos ad te reseruata est, sed quoniam nulli me probatiorem uolo, quam que⟨m⟩ ipse ante omnis merito probo. enim sic natura comp*ar*atum est, ut eum quem laudes etiam ames, porro quem ames etiam laudari te ab illo uelis. atque ego me dilectorem tuum profiteor, nulla tibi priuatim, sed omni publicitus gratia obstrictus. nihil quippe a te impetraui, quia nec postulaui. sed philosophia me docuit non tantum beneficium amare, sed etiam maleficium ⟨*negare*⟩ magisque iudicio impertire quam commodo inseruire et quod in commune expediat malle quam quod mihi. igitur bonitatis tuae diligunt plerique fructum, ego studium. idque facere adortus sum, dum mo[do]derationem tuam in prouincialium negotiis contemplor, qua effec⟨*is*⟩ti u*t* te amare
39 debeant experti propter beneficium, expertes propter exemplum. nam et beneficio multis commodasti et exemplo omnibus pr*o*fuisti. quis enim a te non amet discere, quanam moderatione optineri queat . . .; tua ista gr*a*uitas iucunda, mitis austeritas, placida constantia blandu*s*que uigor *est*. neminem proconsulum, quod sciam, prouincia Africa magis 13
reuerita est, minus uerita: nullo nisi tuo anno ad coercenda peccata plus pudor quam timor ualuit. nemo te alius pari

F 186[ab]. φ 75[b]. 1 ut (φ) *del. Kr* (*scil. dittographia ortum post* ul) proconsulum *Hertz* uir *v* uir uel *Hild* uel *vdVl* 3 om[illegible] 4 reſeruatã* (*post* t *al. m. ad distinguend. falso lineam add. et rursus eras.*) 5 quãq; ipſe φ: q q̄ ipſe *em. v* 6 cõpbatũ (φ) *em. v cf. Plin. ep. II 19, 5 III 4, 6 Sidon. Apoll. ep. VII 2, 9* 8 debitorem *Brant* 11 ⟨negare⟩ *He* 15 dũ modo deratiõe φ: dū modo r̄onē (*em. in mg. m. recentiss.*) *cf. v. 20* 16 effecti[9] (φ) *def. Leo coll. 30, 16 em. vdVl* efflictim *v* 19 p̄fuisti (φ) *em. v* 20 tuum munus *vel tale quid intercidisse putat He, qui sequentia ab hac sententia seiunxit* grã . uita * (φ, *sed pro signo interrog. punct. exhibet*) *eras.* ſ *em. Lips* 21 blandũq; uigorẽ (φ) blandusque uigor animi *v* blandique *Oud* rigor *Dousa fil.* blando cum uigore? *Leo* uigor est *He*

Oud. Kr

potestate saepius profuit, rarius terruit, nemo similiorem uirtute filium adduxit. igitur nemo Carthagini proconsulum diutius | fuit. nam etiam eo tempore, quo prouincia⟨*m*⟩ circumibas, manente nobis Honorino minus sensimus absentiam tuam, quam⟨*quam*⟩ te magis desideraremus; paterna in filio aequitas, senilis in iuuene [auctoritas] prudentia,
40 consularis in legato auctoritas, prorsus omnis uirtutes tuas ita effi⟨*n*⟩git ac repraesentat, ut medius fidius admirabilior esset in iuuene quam in te parta laus, nisi eam tu talem dedisses. qua utinam perpetuo liceret frui. quid nobis cum istis proconsulum uici[ci]bus, quid cum annis breuibus et festinantibus mensibus. o celer⟨*e*⟩s bonorum hominum dies, o praesidum optimorum citata curricula. iam te, Seueriane, tota prouincia desideramus. enimuero Honorinum et honos suus ad praeturam uocat et fauor Caesarum ad consulatum format et amor noster inpraesentiarum tenet, et spes Carthaginis in futurum spondet, uno solacio freta exempli tui, quod qui legatus mittitur, proconsul ad nos cito reuersurus est.

*** Sol qui candentem feruido cur*r*u atque aquis **10** □
flammam citatis feruido ardore explicas:

F 186[b]. φ 75[b]. 3 ꝓuinciā (φ) ¯ *al. m. add.* 4 honori * nõmin; *quid eras. sit post* i *et supra* om, *non liquet*, ~ *add. m. rec.* φ: honore nō min; *em. v* 5 quã| φ: q̊ qua (*i. e. ob quam*) *Colv* quum *Salm* quam *def. Kronenberg et Purser* quamuis *Wower* quam ut *v* quanto *Goldb* quamquam *Lips de coniunctivo cf. met. III 2 (53, 2 sqq.) 19 (66, 15) IV 20 (89, 14)* magis et minus *v. 4/5 locum inter se mutare iussit Fulv* te magis *i. e. te potius* 6 auctoritas *del v* 8 effigit (φ) *em. v* effigiat *Colv* 9 iuuene ⟨nata⟩ *vir doct. ap. Oud* ⟨parata⟩ *Kronenberg* parta] patre *Brant* 9/10 eum — quo *Stewech* 10 dediſſeſ (φ) tradidisses *vdVl* qui *vdVl sed* qua *significat laudem, i. e. laudabilem virtutem* 11 uicicib; *em.* φ 12 celerſ φ: celer *em. v* 13 p̄ſidũ * (*eras.* i, *fuit igitur antea* diũ) φ: p̄ſidiū 14 deſideram; (φ) *i. e. iam nunc desiderium antecapimus* desiderabimus *Salm* desiderauimus *Colv* 19 *cf. Scaen. Rom. poes. fr. ed. Ribbeck I[3]* p. 244 *Acci Phoen. fr. 1* micantem candido *Priscian III 424 K* punicantem feruido *v in archetpo* mic. feruido *script. et* cand *addit. fuisse, hoc autem falso ad particip. relat. esse putat Leo* perdio *Oud* peruio *vir doct. ad mg. ed. Iunt.* fulgido *He* curſu (φ) *em. Priscian* □

Oud. *Kr.*

41 itemque luminis eius Luna discipula nec non quinque ceterae
uagantium potestates: Iouis benefica, Veneris uoluptifica,
pernix Mercuri, perniciosa Saturni, Martis ignita. sunt et
aliae mediae deum potestates, quas licet sentire, non datur
cernere, ut Amoris ceterorumque id genus, quorum forma
inu⟨*i*⟩sitata, uis cognita. item in terris, utcumque proui- *14*
dentiae ratio poscebat, alibi montium arduos uertices extulit,
alibi camporum supinam planitiem coaequauit, itemque
ubique distinxit amnium fluores, pratorum uirores, item
dedit uolatus auibus, uolutus serpentibus, cursus feris,
gressus hominibus.

*** Patitur enim, quod qui herediolum sterile[m] et **11**
42 agrum scruposum, meras rupinas et senticeta miseri colunt:
quoniam nullus in tesquis suis fructus est nec ullam illic
aliam frugem uident, sed 'infelix lolium et steriles dominantur
[h]a*u*enae', suis frugibus indigent⟨*es*⟩ aliena furatum
eunt et uicinorum flores decerpunt, scilicet ut eos flores
carduis suis misceant; ad eundem modum qui suae uirtutis
sterilis est . .

Psittacus auis Indiae auis est; instar illi minimo mi*n*us **12**
43 quam columbarum, sed color *non* columbarum; non enim
lacteus ille uel liuidus uel utrumque, subluteus aut sparsus,
est, sed color psittaco uiridis et intimis plumulis et extimis
palmulis. nisi quod sola ceruice distinguitur. enimuero cer||

F 186^{b}. φ 75^{b}. 1 decipula *Scriver* 1/2 cetera euagiṇantiū (iṇ *eras.*) φ: ceta euagantiū *em. v* 6 inuſitata (φ) *em. v* 12 praediolum *Florid* ſterilē (φ) sterile *Colv* 13 ſcrupoſv̄ *ex* ſcrupulo *inter scribend. eff. ead. m.* φ: ſcrupuloſū agrum *ante* sterilem *transpos. Stewech* 13 spinas *Stewech* 16 habenę *em.* φ *cf. Verg. georg. I 154* indigent (φ) *em. vdVl cf. met. II 4 (27, 7)* 17 floreſ (l *ex* r *ead. m.*) 18 miſceant (φ) *quia compend.* nt *non satis perspicuum erat, ead. m. supra voc. add.*^{nt} 20 *prius* auis *del. Mueller, poster. Kr, pro posteriore* talis *Rohde cf. apol. 8 (9, 23 sq.) Mommsen Solin.*[2] *praef. p. XVIII* *ante* instar *lac. stat. Colv* mim; (φ, *sed em.*) *cf. met. I 4 (4, 1)* 21 colo ꝝ (φ) *scil. falso lectum pro* color n̄ *em. Hild* 22 libiduſ (*ead. m.* ^{v}*ex* b) utrimque *Lips* utroque sublitus *Salm* 24 parmulis *Lips* pinnulis *Salm*

Oud. *Kr.*

uicula eius circulo mineo uelut aurea torqui | pari fulgoris
circumactu cingitur et coronatur. rostri prima duritia: cum
in petra⟨*m*⟩ quampiam concitus altissimo uolatu praecipitat,
rostro se uelut anc[h]ora excipit. sed et capitis eadem
duritia quae rostri. cum sermonem nostrum cogitur aemulari,
ferrea clauicula caput tunditur, imperium magistri ut
44 persentiscat; haec discenti ferula est. discit autem statim
pullus usque ad duos aetatis suae annos, dum facile os, uti *15*
conformetur, dum tenera lingua, uti conuibretur: senex
autem captus et indocilis est et obliuiosus. uerum ad disciplinam
humani sermonis facilior est psittacus, glande qui
uescitur et cuius in pedibus ut hominis quini digituli
numerantur. non enim omnibus psittacis id insigne, sed
illud omnibus proprium, quod eis lingua latior quam ceteris
auibus; eo facilius uerba hominis articulant patentiore
plectro et palato. id uero, quod ⟨*di*⟩dicit, ita similiter nobis
45 canit uel potius eloquitur, ut, uocem si audias, hominem
putes: nam ⟨*coruum*⟩ quidem si audias, id *est crocitare*,
non loqui. uerum enimuero et coruus et psittacus nihil
aliud quam quod didicerunt pronuntiant. si conuicia docueris,
conuiciabitur diebus ac noctibus perstrepens maledictis:
hoc illi carmen est, hanc putat cantionem. ubi omnia quae
didicit maledicta percensuit, denuo repetit eandem cantilenam.
si carere conuicio uelis, lingua excidenda est aut
quam primum in siluas suas remittendus est.

*** Non enim mihi philosophia id genus orationem lar- **13**
gita est, ut natura quibusdam auibus breuem et te⟨*m*⟩-

F 187^{a}. φ 75^{b}. 76^{a}. 1 aureae torquis rari fulgoris *Rohde* 3 petra *em.* φ 4 anchora (φ) 5 roſticū φ: ruſticū *em. v* 8 pulluſ (*prior* u *ex* o *eff.*) 9 c̄firmetur (φ) *em. v* cū (φ) *em. Stewech* 10 captu *Brant* 15 patenti ore *em. v.* 16 dicit (φ) *em. Stewech* 17/8 ut longe si audias h. p., non quidem si audias idem coram te eloqui *Salm* 18 ⟨coruum⟩ *He* ⟨corui⟩ *Hild* ⟨coruinam⟩ (*omisso* nam) *vdVl* si auim uideas *Oud* idē conate n̄ loq (φ) id est *Fulv* conari *v* tonare *Lips* cantare *Brant* crocitare *vel* croccire *He cf. de d. Socr. prol. 4 (4, 24 Th)* ⟨coruum dicas⟩ idem conari *Novák* idem conantem, crocire non loqui *vdVl* idem conantem ⟨coruum, conari⟩ n. l. *Purser* 27 qui-

Oud. *Kr.*

porarium cantum commodauit, hirundinibus matutinum,
cicadis meridianum, noctuis serum, ululis uespertinum, bu-
46 bonibus nocturnum, gallis an‖telucanum; quippe haec ani-
malia inter se uario tempore et uario modo occinunt et
occipiunt carmine, scilicet galli expergifico, bubones gemulo,
ululae querulo, noctuae intorto, cicadae obstrepero, hirun-
dines perarguto. sed enim philosophi ratio et oratio tem-
pore iugis est et auditu uenerabilis et intellectu utilis et
modo omnicana.
*** Haec atque hoc genus alia partim cum audiret a **14**
Diogene Crates, alia[s] ipse sibimet suggereret, denique in
47 forum exilit, rem familiarem abicit uelut onus stercoris magis
labori quam usui, dein coetu facto maximum exclamat:
'Crates', inquit, 'Crate[s]te⟨*m*⟩ manu mitt⟨*it*⟩': et exinde *16*
non modo solus, uerum nudus et liber omnium, quoad uixit,
beate uixit. adeoque eius cupiebatur, ut uirgo nobilis spretis
iunioribus ac ditioribus procis ultron⟨*ea*⟩ eum sibi optauerit.
cumque interscapulum Crates retexisset, quod erat aucto
48 gibbere, peram cum baculo et pall*i*um humi pos[s]uisset
eamque sup[p]ellectilem sibi esse puellae profiteretur eam-

buſdā̃ (quibuſ *al. m., cognoscitur a. pr. script.* uſ, *vid. fuisse* qbuſ) tēporariū̃ (‾ *al. m. add.*) φ: tēpariū̃

F 187^{a}. φ 76^{a}. 6 obstreporo (φ) *em. v* 9 om̄icana⁾ (*m. vet. in mg.*⁾ hic min; hab foti unū̃) 11 aliaſ (φ) alia *Wower cf. de deo Socr. 1 (6, 8sq. Th) de Plat. II 1 (104, 10 Th)* 12 tergoris *Wower* statuens *Goes cf. Otto Sprichwörter d. Röm.* p. 202 13 maximum *cf. Plaut. Most. 488, sed met. V 28 (126, 7)* 14 crateſ te manumitteſ (φ) Cratetem (Cratem *Scriver*) manumittit *Fulv* manumittet *Kr* manumittit, et *He (cf. 33, 19 34, 12) cf. Gregor. Naz. laud. Basil. Magni c. 60: Κράτης Κράτητα Θηβαῖον ἐλευθεροῖ Diels Poet. phil. fr. p. 222 sq.* 16 cupiebatur | uita (uita *in mg. al. m. add., deest in* φ) *cf. Plaut. Mil. glor. 963 Leo* 17 ultroneū̃ (φ) *em. Hild* ultronea *Oud* ultro eum *v* 18 interscapilium *Scal.* interscapulium *vdVl cf. Corp. gloss. Lat. VI 597* grateſ(φ) *em. v* 18 auctum *Florid* auctus *vdVl* acuto *vir doct.* alto *Burmann* auctiore *Oud* auctior *Hild* 19 peramque *v* pilleū̃ (i *in ras m. recentiss. ex* a *eff.*) φ: palliū̄ uie *m. recentiss. eff. in ras., sed cognoscitur a pr. m. script.* hu . . . φ: humi poſſuiſſ& *em.* φ 20 ſuppellectilẽ *em.* φ *cf. met. IV 13 (85, 3)*

Oud. *Kr.*

que formam, quam uiderat: proinde sedulo consuleret, ne
post querel*ae causa*m caperet; enimuero Hipparche condi-
cionem accipit. iam dudum sibi prouisum satis et satis con-
sultum respondit, neque ditiorem maritum neque formon-
siore⟨*m*⟩ uspiam gentium posse inuenire; proinde duceret,
quo liberet. dux⟨*it*⟩ Cynicus in porticum; ibidem, in loco
49 celebri, coram luce clarissima accubuit, coramque uirginem
inminuisset paratam pari constantia, ni Zeno procinctu
pall*i*astri circumstantis coronae obtutu⟨*m*⟩ magistri in
secreto defendisset.
Samos Icario in mari modica insula est — exaduersum **15**
Miletos — ad occidentem eius sita nec ab ea multo pelagi
disp*e*scitur: utr*a*muis clementer nauigantem dies alter in
50 portu sistit. ager frumento piger, aratro inritus, fecundior
oliueto, nec uinitori nec hol⟨*it*⟩ori[s] culp*a*tur. ruratio om-
nis in sarculo ‖ et surculo, quorum prouentu magis fruc-
tuosa insula est quam frugifera. ceterum et incolis frequens
et hospitibus celebrata. oppidum habet, nequaquam pro
gloria, sed quod fuisse amplum semiruta moenium multi-
fariam indicant. enimuero fanum Iunonis antiquitus fami-

F 187^{ab}. φ 76^{a}. 2 querelā̃ eā̃ (φ)˜ *supra* la *induct. ab al. m.* querela eam *v* querulam eam *vdVl* querelae (ansam *Oud*) causam *Colv* querelam ea inciperet *Purser aut verbum monendi intercidisse aut sententia non recte continuari videtur* 3 accepit *Purser* 4 reſpondit (φ) respondet *Kr* 4/5 formonsiore φ: formoſiorē 6 dux (φ) *em. Stewech* ducit *v* ibique *Fulv* 6/7 loco celebri incoram *Stewech* 8 iniuisset *Vulcan* proiectu *Fulv* protentu *Oud* 9 palleaſtri (φ, *sed* e *mut. in* i) *cf. met. I 6 (5, 14)* obtutū (‾ *add. m. recentiss. et indux.*) φ: obtutū obtutum (*sed* circumstanti) *Hild* magiſtri in ſecreto (φ) in *del. Thomas* (*servato* obtutum) magistrum *v* magistrum secreto *Kr* secretum (*deleto* in) *vir doct. et* secreta *Rohde*

12 Mileto *Sciopp* 13 diſpicit^{2} φ: deſpicit^{2} dispescitur *Colv* utrũuiſ (φ) utramuis *vir doct. ap. Oud* utrimuis *Salm* utrouis *? Kr* utrimuis utrouis *vdVl de acc. cf. Landgraf Arch. f. lat. Lex. X 397 sq.* 15 uineto *Oud* holeri (φ) holitori *Kr* oliuitori *Colv* olitori *Becichem* holeris cultori *? He* ſculpit^{2} (φ) *sed vid. ex* u *eff. esse a forma recentiore* culpatur *Rohde* scalpitur *Becichem Purser coll. Strab. XIV 1, 15 C. 637*

Oud. *Kr.*

51 geratum; id fanum secundo litore, si recte recordor uiam, *17*
uiginti haud amplius stadia oppido abest. ibi donarium deae
per*q*uam opulentum: plurima auri et argenti ratio in lan-
cibus, speculi⟨*s*⟩, poculis et cuiuscemodi utensilibus magna
etiam uis aeris uario effigiatu, ueterrimo et spectabili opere:
uel inde ante aram Bathylli statua a Pol*y*crate tyranno
dicata, qua nihil uideor effectius cognouisse; quidam Pytha-
gorae eam falso existimant. adulescens est uisenda pulchri-
tudine, crinibus ⟨*a*⟩ fronte parili separatu per malas re*m*ul-
sis, pone autem coma prolixior interlucentem ceruicem
scapularum finibus obumbrat, ceruix suci plena, malae uberes,
□ *52* genae teretes, at medio mento lacullatur, eique prorsus
citharoedicus status: deam conspiciens, canenti similis,
tunicam picturis uariegatam deorsus ad pedes deiectus ipsos,
Graecanico cingulo, chlamyde uelat utrumque brachium ad
53 usque articulos palmarum, cetera decoris [i]striis dependent;
*c*ithara balteo caelat*o* apta strictim sustinetur; manus eius
tener*ae*, procerulae: laeua distantibus digitis neruos molitur,
dextra psallentis gestu *pul*sabulum citharae admouet, ceu
54 parata percutere, cum uox in cantico interquieuit; quod
21 interim canticum uidetur ore tereti semihiantibus in conatu

F 187^{b}. φ 76^{a}. 1 secundum littora *Lips cf. Sall. bell. Iug. 19,3* 2 φ: aut 3 pręquā (*in mg. ead. m.* d·) φ: p̄ quā *em. v* 4 ſpecl^v^li (*ead. m. add.* ^v^) φ: ſpeculi^s^ (*ead. m.* ^s^ *add.*) cuiuscemodi *cf. met. VIII 17 (190, 15)* 6 uł inde (φ) *cf. met. II 8 (31, 13) apol. 55 (62, 23)* uel uide *Goes* ueluti *Bosscha* denique *Hild* ibidem *Ellis* uel iam inde *vdVl cf. apol. 47 (54, 15) 56 (63, 17)* policrate (φ) *em. v* 9 ⟨a⟩ *Oud* 9/10 reuulſiſ (φ) *em. Salm cf. 4, 19* 10 aurem *Scriver* 11 impuberes *Florid* 12 terete^s^ ſat (^s^*al. m. add.*) φ: lacu∗
□ lat² (*eras.* l) lacunatur *Putean* modica m. lacuna *Florid* lacullatus *He* lacuna capitique *Mueller* eique] truncique *vel* trunci quoque *Lennep* 15 uelatus *Hild* 16 iſtriiſ φ: histriiſ *em. Colv* in striis *Wower* 17 cythara *em.* φ celata *ut vid., sed* ta *prors. evan.* φ: celata *em. v* 18 tenera (φ) *em. v* 19 ſuo ſabulũ (φ, *in mg. m. recentiss. add.* pulsabulum) *in mg. add.* d suscitabulum *Colv* suum sabulum *vel* pulsabulum *Lips* quassabulum *Hild* succussabulum *Roensch* ſeu *ut vid* φ: ſeu ceu *v* 20 interquieuerit *Florid*

Oud. *Kr.*

labellis eliquare. uerum haec quidem statua esto cuiuspiam
puberum, qui[s] Pol*y*crati tyranno dilectus Anacreonteu*m*
55 amicitiae gratia cantilat; ceterum multum abest Pythagorae
philosophi statuam esse; et natu[s] Samius et pulchritudine *18*
adprime insignis et psallendi musicaeque omnis multo doc-
tissimus a*c* ferme id aeui, quo Polycrates Samum potie-
batur, sed haudquaquam philosophus tyranno dilectus est.
quippe eo commodum dominari orso profugit ex insula
clanculo Pythagoras, patre Mnesarcho nuper amisso, quem
56 comperio inter sellularios artifices gemmis faberrime scul-
pendis laudem magis quam opem quaesisse. sunt qui Pytha-
goran aiant eo temporis inter captiuos Cambysae regis,
Aegyptum cum aduehe*r*etur, doctores habuisse Persarum
magos ac praecipue Zoroast⟨*r*⟩en, omnis diuini arc[h]an*i*
antistitem, posteaque eum a quodam Gillo Crotoniensium □
principe reciperatum. uerum enimuero celebrior fama opti-
net sponte eum petisse Aegyptias disciplinas atque ibi a sa-
cerdotibus caerimoniarum incredundas potentias, numerorum
admirandas uices, geometriae sollertissimas formulas ⟨*didi-
cisse*⟩; nec his artibus animi expletum mox Chaldaeos atque inde
Bracmanos — hi sapientes uiri sunt, Indiae gens est — eorum
57 ergo Bracmanum gymnosophistas adisse. Chaldaei s*i*deralem

F 187^{b}. φ 76^{ab}. 1 est *v* 2 qſ (φ) qui *v* quiuis *Hild* quos — dilectos *Salm* quem — dilectum *Colv* policrati (φ) anã- creonte uł (*poster.* a *ex* o *eff. et* a *superscrips., quia litt. non satis clara erat, m. ead.*) φ: anacreonte ł *em. v cf.* Ludium *met. IV 33 (101, 12)* Dorium *X 31 (262, 17) flor. 4 (5, 15 sq.)* Anacreon Teius *Salm* 3/4 ⟨non⟩ multum — qui et natu *Cuper* 4 esse ⟨ut qui fuerit⟩ *vdVl* et ⟨si⟩ natu *vir doct.* ⟨lic⟩et n. *Hild* nat;(; *induct.*) φ: nat^u^ (^u^ *al. m. add.*) 6 adferme φ: atferme ac f. *v* atque f. *Kr* quom *Kronenberg* policrateſ (φ) φ: ſamo 9 patrẽ neſarcho (φ) *sed eraso compendio litt.* m 10 fauerrimę *em.* φ 11 opes *Becichem* 11/2 pythagora naianteo (φ, *sed* pittag-) 13 ductureſ φ: ductoreſ 14 zoroaſten (φ) archanũ (φ) *em. Vulcan* arcanorum *Oud* 15 gyllo φ: gillo Syllo *Rohde coll. Iambl. vit. Pyth. 150* 19 uires *Colv* 19/20 ⟨didicisse⟩ *v* petisse *ex v. 17 subaudiri putat Purser* 22 ſyderalẽ *em.* φ

Oud. Kr.

scientiam, numinum uagantium statos ambitus, utrorumque
uarios effectus in genituris hominum ostendere nec non me-
dendi remedia mortalibus latis pecuniis terra caeloque et
mari conquisita, Bracmani autem pleraque philosophiae
eius contulerunt, quae mentium documenta, quae corporum
exercitamenta, quot partes animi, quot uices uitae, quae
diis manibus pro merito suo cuique tormenta uel praemia.
quin etiam Pherecydes S*y*ro ex insula oriundus, qui primus
58 uersuum nexu repudiato conscribere ausus est passis uerbis, *19*
soluto locutu, libera oratione, eum quoque Pythagoras
11 magistrum coluit et infandi morbi putredine in serpentium
59 || scabiem solutum religiose humauit. fertur et penes Anaxi-
mandrum Milesium naturabilia commentatus nec non et
Cretensem Epimeniden inclitum fatiloquum et *p*iat*o*rem
disciplinae gratia sectatus itemque Leodamantem Creo-
p⟨*h*⟩yli discipulum, qui Creop⟨*h*⟩ylus memoratur poetae
⟨*H*⟩omeri hospes et aemulator canendi fuisse. tot ille
doctoribus eruditus, tot ta*m*que multiiugis *calici*bus disci-
plinarum toto orbe haustis, uir praesertim ingenio ingenti
ac profecto super captum hominis animi augustior, primus
60 philosophiae | nuncupat[i]or et conditor, nihil prius disci-
pulos suos docuit quam tacere, primaque apud eum medi-

F 187^{b}. 188^{a}. φ 76^{b}. 1 luminũ (l *in ras. al. m. eff. ex* n, *ut vid.*) φ: numinũ *cf. 10 (16, 2)* ſtatoſ φ: ſtatuſ *cf. de deo Socr. 2 (7, 13 Th)* status, ambitus (*ut* utrorumque *haberet quo referretur*) *vdVl sed cetera sidera et stellae vagantes inter se opponuntur ut 37, 15 de deo Socr. 2 (7, 11; 8, 8 Th) post* ambitus *lac. stat. Kr* lum. fixorum status, uagantium ambitus *vir doct. ap. Oud* eorumque *Becichem* astrorumque *Brant* 3 late *vel* lautis *Stewech cf.* lata culpa, neglegentia *apud iuris peritos* 8 pͪerecydeſ (^{h} *add. ead. m.?*) ſiro Syria insula *Stewech* 9 prorsis *vel* prosis *Roald* 12 scabrem *Colv cf. Plin. n. h. VII 172* 12/13 anaxamandrũ *em. v* 14 platonẽ (φ) piatorem *Lips* poetam *Scal* 15 Hermodamantem *Colv coll. Diog. Laert. VIII 2* 15/16 creopyli 16 creopyluſ *del. iniuria Kr* 17 omeri 18 tanq; comitib; (φ) *em. vdVl cf. flor. 20 (40, 21 sqq.)* fontibus *Colv* caliculis *Oud* 21 nuncupatior (φ) *em. v cf. apol. 4 (5, 18)*

Oud. Kr.

tatio sapienti futuro linguam omnem coercere uerba⟨*que*⟩,
quae uolantia poetae appellant, ea uerba detractis pinnis
intra murum candentium dentium premere. prorsus, inquam,
hoc erat primum sapientiae rudimentum, meditari condis-
cere, loquitari dediscere. non in totum aeuum tamen uocem
desuescebant, nec omnes pari tempore elingues magistrum
sectabantur, sed grauioribus uiris breui ſpatio satis uide-
batur taciturnitas modificata, loquaciores enimuero ferme
in quinquennium uelut exilio uocis punieba⟨*n*⟩tur. porro
noster Plato, nihil ab hac secta uel paululum deuius, pytha-
gorissat in plurimis; aeque et ipse ⟨*ut*⟩ in nomen eius a
61 magistris meis adoptarer, utrumque meditationibus acade-
micis didici, et, cum dicto opus est, inpigre dicere, et, cum
tacito opus est, libenter tacere. qua moderatione uideor ab
omnibus tuis antecessoribus haud minus oportuni silentii
laudem quam tempestiuae uocis testimonium consecutus.

16

Priusquam uobis occipiam, principes Africae uiri, gratias *20*
agere ob statuam, quam mihi || praesenti honeste postulastis
et absenti benigne decreuistis, prius uolo causam uobis
allegare, cur aliquam multos dies a conspectu auditorii
afuerim contulerimque me ad Persianas aquas, gratissima
62 prorsus et sanis natabula et aegris medicabula — quippe ita
institui omne uitae meae tempus uobis probare, quibus me
in perpetuum firmiter dedicaui: nihil tantum, nih⟨*i*⟩l tan-
tulum faciam, quin eius uos et gnaros et iudices habeam —

F 188^{a}. φ 76^{b}. 1 omnino *Rittershus* mobilem *Rohde* uerba quę (φ) *em. v* 2 poeta appellat *Rittershus sed cf. apol. 83 (92, 3) 7 (8, 17)* 3 claudentium *Burmann* 6 ^{e}linguęſ (^{e}*add. ead. m.*) φ: elingueſ 7 breui] bienni *Brant. coll. Gell. I 9, 4* 9 puniebāt^{2} (‾ *al. m. add.*) φ: puniebat^{2} 11 aeque ut ipse *Hild* et quum ipse *Salm* quum et ipse *Oud* ⟨ut⟩ *ante* in *add. Kr, post* eius *Brakman* 12 adoptatus *v* 16 APVLEI PLATONICI FLORIDORṼ LIB II · EXPLIC · INCIP · · III 17 principeſ . a . v. (φ) Africae uiri *Lips Wower coll. Tert. de pall. 1 1 et Apul. flor. 16 (28, 22)* Augustae urbis *vel* amplissimae u. *Colv* 24 nichl *em.* φ

Oud. *Kr.*

quid igitur de repentino ab hoc splendidissimo conspectu
uestro distulerim. exemplum eius rei paulo secus simillimum memorabo, quam inprouisa pericula hominibus subito
oboriantur, de Philemone comico de ingenio eius qui satis
nostis, de interitu paucis cognoscite. an etiam de ingenio
pauca uultis?

Poeta fuit hic Philemon, mediae comoediae scriptor,
fabulas cum Menandro in scaenam dictauit certauitque cum
63 eo, fortasse impar, certe aemulus. namque eum etiam uicit
saepenumero — pudet dicere. repperias tamen apud ipsum
multos sales, argumenta lepide inflexa, adgn*itu*s lucide
explicatos, personas rebus competentes, sententias uitae
congruentes, ioca non infra soccum, seria non usque ad
64 coturnum. rarae apud illum corruptelae, [e]tuti errores,
concessi amores. | nec eo minus et leno periurus et amator
feruidus et seruulus callidus et amica illudens et uxor inhibens et mater indulgens et patruus obiurgator et sodalis
opitulator et miles proeliator, sed et parasiti edaces et
parentes tenaces et meret⟨*r*⟩ices procaces. hisce laudibus *21*
diu in arte comoedica nobilis forte recitabat partem fabulae,
quam recens fecerat, cumque iam in tertio actu, quod genus
in comoedia fieri amat, iucundiores adfectus moueret, imber
repentino coortus, ita ut mihi ad uos uenit usus nuperrime,

F 188^{a}. φ 76^{b}. 77^{a}. 1 ⟨me⟩ de *vdVl* de] *fort.* me *Kr sed cf. de d. Socr. 3 (2, 17 Th)* de repente *Fulv* 2 diſtulerĩ φ: diſtuleriṁ (*sign. interrogat.*) distulerim me *Oud* distulerit *Wower cf. met. IV 34 (102, 12) V 21 (119, 14) post* dist. *graviter distinx. He; dubium utrum continuetur sententia* cur *(23, 20) an supplendum sit: vultis scire* 3 inprouiso *Kr* (*deleto* subito) quam — oboriantur *gloss. putat Sciopp, ante* exemplum *transponenda putat Kr, post* eius rei *Oud* 4 De philemone comico. 5 noſti^{s} *al. m. eff. ex* ñrſ φ: n͠riſ (*in mg. al. m.* c̃ noſtiſ) 8 ductauit *Jahn* 9 nam quod *Scriver* uicisse *Piccart* saepe: numerum *Kr* saepenumero: ⟨quotiens⟩, *Novák* 11 adgnatoſ (φ) ac nodos *Colv* actus *Stewech* agnitus (*i. e.* agnitiones) *Casaub* narratus *Leo* 14 &uti (φ) tuti *Leo* 15 perfidus *Arlt ap. vdVl cf. Plaut. Capt. prol. 57 Cic. pro Rosc. com. 20* 18 praedicator *Wower* gloriator *Traube proeliatorem dici quia semper proelia iactet et vulnera enumeret putat Oud* 19 mereticeſ (*em.* φ)

Oud. *Kr.*

differri auditorii coetum et auditionis coeptum coegit: relicum tamen, ua*ri*is postulantibus, sine intermissione ‖ deincipiti die perlecturum. postridie igitur maximo studio
65 ingens hominum frequentia conuenere; sese quisque exaduersum quam proxime collocat; serus adueniens amic*i*s adnuit,
locum sessui imperti*a*nt: extimus quisque excuneati queruntur; farto toto theatro ingens stipatio, occipiunt inter se
queri; qui non adfuerant percontari ante dicta, qui adfuerant recordari audita, cunctisque iam prioribus gnaris
sequentia expectare. interim dies ire, neque Philemon ad
condictum uenire; quidam tarditatem poetae murmurari,
plures defendere. sed ubi diutius aequo sedetur nec Philemon uspiam comparet, missi ex promptioribus qui acci[p]e-
66 rent, atque eum in suo sibi lectulo mortuum offendunt.
commodum ille anima edita obriguerat, iacebatque incumbens
toro, similis cogitanti: adhuc manus uolumini implexa, adhuc os recto libro impressus, sed enim iam animae uacuus,
libri oblitus et auditorii securus. stetere paulisper qui
introierant, perculsi tam inopinatae rei, tam formonsae mortis miraculo. dein regressi ad populum renuntiauere Philemonem poetam, qui expectaretur qui in theatro fictum argumentum finiret, iam domi ueram fabulam consummasse;
enimuero iam dixisse rebus humanis ualere et plaudere, suis
uero familiaribus dolere et plangere; hesternum illi⟨*s*⟩ imbrem lacrimas auspicasse; comoediam eius prius ad fune-

F 188^{ab}. φ 77^{a}. 2 uaniſ (φ) *em. v* conuenis *Fruter* amicis *Colv* 2/3 deincipē *Dousa* 4/5 φ: exadũſo 5 collocant *Oud* amicuſ (φ) amicis *Wower* amicus amicis *Fulv* 6 imptiunt (φ) *em. Rohde* extim; qſq; (φ) mi *ex* m; *et deleta* ſ *eff.* qq; *al. m.* 9 cunctiſq; (φ) cunctique *Kr* priorum *Wower sed cf. apol. 12 (13, 26)* 10 expectari *Rohde sed dativ.* cunctis *ad* gnaris *pertinet* 13 prõp | ptiorib; *ead. m.* p *in fine versus del. et sequenti praescripsit* 13/14 acciperent (φ) accirent *Stewech* accierent *Groslot* 14 eum] ei *? Kr* 16 m. uolumen implexa *vel* manum uolumini implexus *Bosscha* 17 lecto *Colv* φ: īp̄ſſū impressum *v sed cf. Verg. Aen. IV 659 Ap. met. VIII 9 (184, 1) 27 (198, 14 sqq.) IX 12 (212, 3) XI 10. 27 (274, 6 sq. 288, 24)* 19 famosae *Wower* 21 expect. quo *Wower* 24 illi (φ) illis *Rohde*

Oud. Kr.

brem facem quam ad nubtialem uenisse; proin, quoniam
67 poeta optimus personam uitae deposuerit, recta de auditorio eius exequias eundum, legenda eius esse nunc ossa, mox carmina.

Haec ego ita facta, ut commemoraui, olim didiceram, sed 22
*ho*die s⟨*u*⟩m e meo periculo recordatus. nam, ut meministis profecto, cum impedita esset imbri recitatio, in propinquum diem uobis uolentibus protuli, et quidem | Philemonis exemplo paenissime; quippe eodem die in palaestra adeo uehementer talum inuerti, ut minimum a[d]fuerim, quin articu lum etiam a crure defringere*m*. tamen articulus loco concessit exque eo luxu adhuc fluxus est. et iam dum eum ingenti plaga reconcilio, iamiam sudoro adfatim corpore
68 diutule obrigui; inde acer*b*us dolor intestinorum coortus modico ante sedatus est, quam me denique uiolentus exanimaret et Philemonis ritu compelleret ante letum abire quam lectum, potius implere fata quam fanda, consummare potius animam quam historiam. cum primum igitur apud Persianas aquas leni temperie nec minus utiquam blando fomento gressum reciperaui, nondum quidem ad innitendum idonee, sed quantum ad uos festinanti satis uideba[n]tur, ueniebam redditum quod pepigeram, cum interim uos mihi beneficio uestro non tantum clauditatem dempsistis, uerum etiam pernicitatem addidistis.

An non properandum mihi erat, ut pro eo honore uobis multas gratias dicerem, pro quo nullas preces dixeram?

F 188^{b}. φ 77^{a}. 6 audieſ me (φ) — recordatuſ (φ) hodie sum e m. p. recordatus *Salm* audietis me m. p. recordatum *Wower* haud ea sine m. p. r. *Sciopp* hodie ferme *vel* ante hos dies ferme m. p. r. *Piccart* hodie e m. p. r. *Bont* haud (⟨essem⟩ *Purser*) sine m. p. r. *Oud* audies *vel* hos dies cum m. p. r. *Hild* . . . . . ante dies sum e m. p. r. *vdVl* 10 adfuerĩ φ: affuerī *em. v* 11 defringerĩ φ: defregerim defringerem *v* 12 luxatu *He?* etiam *Scriver* 14 diutine *v* aceruuſ (φ, *sed em. al. m.*) 16 adire *Stewech* obire *Pyrrh* lectum *sc. ut legam* 18/19 *cf. 18 (38, 23)* 19 uti quã (φ) utiquam *Rohde* utili quam *v* utique *Scriver* 21 uidebant² (φ, *sed* n *puncto del.*)

Oud. Kr.

non quin magnitudo Carthaginis mereatur etiam ⟨*a*⟩ philosopho precem pro honore, sed ut integrum et intemeratum esset uestrum beneficium, si nihil ex gratia eius petitio mea
69 defregisset, id est, ut usque quaque esset gratuitum. neque enim aut leui mercede emit qui precatur, aut par⟨*u*⟩um pretium accipit qui rogatur, adeo ut omnia utensilia emere uelis quam rogare. id ego arbitror praecipue in honore obseruandum; quem qui laboriose exorauerit, sibi debet ⟨*u*⟩nam gratia⟨*m*⟩, quod impe⟨*t*⟩rarit; qui uero sine molestia ambitus adeptus est, duplam gratiam pr*ae*bentibus debet, et 23
quod non petierit et quod acceperit. duplam igitur uobis 11
70 gratiam debeo. immo enimuero multiiugam, quam ubique equidem et semper praedicabo. sed nunc inpraesentiarum libro isto ad hunc honorem mihi ⟨*nondum*⟩ conscripto, ita □
ut soleo, publice protestabor: certa est enim ratio, qu*a* debeat philosoph*us* ob decretam sibi publice statuam gratias agere, a qua paululum demuta*b*it liber, [e]qu*e*m Strabonis □
Aemiliani excellentissimus honor flagitat — ‖ quem librum sperabo me commode posse conscribere; *s*atis eum hodie uobiscum p*a*rare — est enim tantus in studiis, ⟨*ut*⟩ prae-

F 188^{b}. 189^{a}. φ 77^{a}. 1 ⟨a⟩ *v* 1/2 philosophi *Hild* 4 defrugasset *Brant* id est — gratuitum *del. Florid* 5 parũ (*em.* φ) pretii *Becichem* 6/7 *cf. Cic. in Verr. IV 6, 12* 9 nã (φ) *del. Novák* unam *v* diuiduam *vdVl* grã φ: g^{a} *em. v* imperarit (φ) *em. v* 10 ꝓbantib; (φ) praebentibus *v* 11 n̄ acceperit (n̄ *indux. pr. m., om.* φ) 13 *post* inpraes. *intercidisse statuit Purser qualia* incondita haec dico, postea gratiarum 14 iſto (φ) iusto *Rohde fort. recte* ⟨nondum⟩ *He cf. 30, 18* 15 publice (φ) b *ex* p *eff. ead. m* 15/16 q̄ debeat philoſopho (φ) qua (quum *Stewech*) debeat philosophus *Colv* quae *vel* qua deceat philosophos *Oud quem secuti* philosopho *Kr Hild* 17 demutauit φ: d'mutaū demutabit *Stewech* libere quã (φ) liber quem *v* (qu^{e}ãm *fuisse putat Purser*) [liber] quam *Kr* quam *def. Loefstedt interpretat.* ʻutʼ 19 ſcitiſ (φ) ⟨si⟩ scitis *vel* si is . . . probarit *Colv* si itis *Vulcan* sultis *Schickerad* ⟨si⟩siritis *vdVl* si ei istum *Thomas* satis *He* 20 uob̄c^{u}ꝓbare (φ) uobis comprobari *Stewech* uobiscum parare *vdVl cf. prol. de d. Socr. 1 (2, 5 Th)* ⟨ut⟩ *v* ꝗ *al. m. supra* p̄nobilior *add.*

SEMINÁŘ PRO KLASICKOU FILOLOGII MASARYKOVY UNIVERSITY V BRNĚ

Oud. Kr.

71 nobilior sit proprio ingenio quam patricio consulatu. qui-
busnam uerbis tibi, Aemiliane Strabo, uir omnium, quo*t*
um*qu*am fuerunt au*t* sunt aut etiam erunt, inter optimos
clarissime, inter clarissimos optime, inter utrosque doctissime,
quibus tandem uerbis pro hoc tuo erga me animo gratias
habitum *e*t commemoratum eam, qua digna ratione tam |
72 honorificam benignitatem tuam celebrem, qua remuneratione
dicendi gloriam tui facti aequiperem, *non*dum hercle rep-
perio. sed quaeram sedulo et conitar, 'dum memor ipse
mei, dum spiritus hos regit artus'. nam nunc inpraesentia-
rum — neque enim diffitebor — laetitia facundiae obstre-
pit et cogitatio uoluptate impeditur; ac mens occupata 24
delectatione mauult inpraesentiarum gaudere quam praedi-
care. quid faciam? cupio gratus uideri, sed prae gaudio
nondum mihi uacat grati⟨*a*⟩s agere. nemo me, nemo ex
illis tristioribus uelit in isto uituperare, quod honorem
meum [non] minus mereor quam intellego, quod clarissimi
et eruditissimi uiri tanto testimonio exulto; quippe testi-
monium mihi perhibuit in curia Carthaginiensium non
minus splendidissim*um* quam benignissim*um* uir consularis;
cui etiam notum esse tantummodo summus honor est, is
etiam laudator mihi apud principes Africae uiros quodam
modo astitit. nam, ut comperior, nudius tertius libello

F 189^{a}. φ 77^{ab}. 1 φ: ſịṭ 2/3 quodumuiã φ: *lac. in qua postea, fort. ab ead. m., addit.* ꝗ ūquā quot *Hild* qui ante vel etiamnunc *Lips* umquam *v cf. Catull. 21, 2 sq. 24, 2 sq. 49, 2 sq.* 3 aui *em.* φ 6 habitũ eſ cõmemoratu meã (φ *sed al. m. recte distinx.*) et *Salm* 8 andũ (φ, *in mg. m. recentiss. add.* c̊ nondū) hauddum *Brant* haudum *Kr* nondum (*ut solet Ap.*) *Novák* 9 conitā∗ (*eras.* r, ¯*add. al. m.*) φ: conitar rimabor *Oud* *cf. Verg. Aen. IV 336* 13 inpraesentiarum *del. vdVl* 15 gratiſ (φ, *sed supra* i *add.* u *al. m.*) gratias *v* grates *? He* (*sed nunquam Ap. usus est*) 17 n̄ min; mereor (φ) non *del. He; interpretand.: nemo dicat me honore etiam minus dignum esse quam ipse scio* uereor *Ald* reuereor *Brant* intellego quam mereor *Florid* 20 ſplendidiſſima — benigniſſima (φ) *em. vdVl* 21 *ante* cui *graviter, ante* is *leviter distinx. He*

Oud. Kr.

73 misso, per quem postulabat locum celebrem statuae meae,
cum primis commemorauit inter nos iura amicitiae a com-
militio studiorum eisdem magistris honeste inchoata; *t*unc
postea uota omnia mea secundum dignitatis suae gradus
recognouit. iam illud primum beneficium, quod condiscipu-
lum se meminit. ecce et hoc alterum beneficium, quod tan-
tus diligi se ex pari praedicat. quin etiam commemorauit
|| et alibi gentium et ciuitatium honores mihi statuarum et
alios decretos. quid addi potest ad hoc praeconium uiri
consularis? immo etiam docuit argumento suscepti sacer-
dotii summum mihi honorem Carthaginis adesse. iam hoc
praecipuum beneficium ac longe ante ceteros excellens, quod
me uobis locupletissimus testis suo etiam suffragio com-
mendat. ad summam pollicitus est se mihi Carthagini de
suo statuam positurum, uir, cui omnes prouinciae quadri-
iuges et seiuges currus ubique gentium ponere gratulantur.
74 quid igitur superest ad honoris mei tribunal et columen,
ad laudis meae cumulum? immo enimuero, quid superest?
Aemilianus Strabo, uir consularis, breui uotis omnium
futurus proconsul, sententiam de honoribus meis in curia
Karthaginiensium dixit, omnes eius auctoritatem secuti
sunt. nonne videtur hoc uobis senatus consultum esse? quid
quod et Karthaginienses omnes, qui in illa sanctissima
curia aderant, tam libenter decreuerunt locum statuere, ut
illos scires iccirco alteram statuam, quantum spero, in
sequentem curiam | protulisse, ut salua ueneratione, salua
reuerentia consularis sui uiderentur factum eius non aemu-
lati, sed secuti, id est ut integro die beneficium ad me
publicum perueniret. ceterum meminerant optimi magi-

F 189^{a}. φ 77^{b}. 3/4 nunc (φ) tunc *v* nam posteriora fata *vdVl sed recte Florid. interpret.: memoravit vota quae feceram pro eius progressu et evectione ad omnes dignitates; cf. v. 6 sq.* 11 Carthagini *Kr* 12 longe a. cet. *post* nobis *transpos. Purser* ceteros ⟨honos⟩ *Rohde, sed Ap. ipse ante ceteros colitur* 20 ꝓcoſ 22/23 qdqđ *eff. ex* qd qd 24 ſtatuere φ: ſtatũe statuae *Colv* 25 comperio *vdVl* 28 int. die] de integro *Brant* integrum dein *Lips*

Oud. *Kr.*

stratus et beniuolentissimi principes mandatum sibi a uobis
75 quod uolebant. id egone scirem ac ⟨*non*⟩ praedicarem? ingratus essem. quin etiam uniuerso ordini uestro ⟨*pro*⟩ amplissimis erga me meritis quantas maximas possum gratias ago atque habeo, qui me in illa curia honestissimis adclamationibus decorauere, in qua curia uel nominari tantummodo summus honoı est. igitur, quod difficile factu erat quodque re uera arduum, non existimabatur: gratum esse populo, placere ordini, probari magistratibus et prin-
76 cipibus, id — praefascine dixerim — iam quodam modo mihi obtigit. quid igitur superest ad statuae meae honorem, nisi aeris pretium et artificis ministerium? quae mihi ne in mediocribus quidem ciuitatibus unquam defuere, ne ut Karthagini desint, ubi splendidissimus ‖ ordo etiam de rebus maioribus iudicare potius solet quam computare. sed de hoc tum ego perfectius, cum uos effectius. quin etiam tibi, nobilitas senatorum, claritudo ciuium, dignitas amicorum, mox ad dedicationem statuae meae libro etiam conscripto plenius gratias cana⟨*m*⟩ eique libro mandabo, uti per omnis
77 prouincias eat totoque abhinc orbe totoque abhinc tempore laudes benefacti tui ubique gentium semper annorum repraesentet.

□ *** Viderint, quibus mos ɔst o*g*gerere se et ⟨*neg*⟩otio- 17
sis praesidibus, ut inpatientia linguae commendationem

F 189ᵃᵇ. φ 77ᵇ 2 ego neſcirẽ (φ) *recte distinx. vdVl* ni scirem *Colv* ac] haud *v* nec *Voss vdVl* ac⟨non⟩ *He Novák* (*qui tamen* non *ex v. 8 petit*) 3 ⟨pro⟩ *v* 5 ʰabeo (*em. ead. m.*) curia *del. Kr* 8 ⟨erat⟩ arduum *Kr qui post* arduum *distinx.* non *del Novák* nobis *v* omnino *Hild* non⟨inmerito⟩ *vdVl verbis* quodque — existim. *in unam sententiam contractis* non ⟨modice⟩ *Brakman* 10 praefiscine *v* 13 ne ut] eane *Jahn* nedum *Stewech cf. apol. 39 (46, 5) met. V 10 (111, 13) IX 39 (233, 21) Tac. dial 10 Plaut. Cas. 1002* 19 canaciq; φ: canā ciq; capacique *Rossbach em. Oud cf. Th. l. l. III 226, 23 (Leo) et 268, 11* agam atque *Kr* agam eique *Novák* canam tenacique *vdVl* canam talique *Brakman* 23 ʰoc | gerere (ʰ*add. al. ut vid. m*) φ: oggerere ſe& (φ) semet *Lips* et *del. Scriver* nec otiosis *vel* negotiosis *Stewech* et otiosis ⟨et negotiosis⟩ *vdVl* et ⟨neg⟩otiosis *He* 24 impotentia *Sciopp* impudentia *Stewech*

Oud. *Kr.*

ingenii quaerant et adfectata amicitiae uestrae specie glorientur. utrumque *enim* a me, Scipio Orfite, longe abest. nam et quantulumcunque ingenium meum iam pridem pro captu suo hominibus notius est, quam ut indigeat nouae com- 26
mendationis, et gratiam tuam tuorumque similium malo quam iacto, magisque sum tantae amicitiae cupitoı quam gloriator, quoniam cupere nemo nisi uere [putem] potest, potest autem quiuis falso gloriari. ad hoc ita semper ab ineunte aeuo bonas artes sedulo colui, eamque existimationem morum ac studiorum cum in prouincia nostra tum etiam Romae penes amicos tuos quaesisse me tute ipse locupletissimus testis es, ut non minus uobis amicitia mea
78 capessenda sit quam mihi uestra concupiscenda. quippe non prompte ueniam impertire rarenter adeundi adsiduitatem eius requirentis est, summumque argumentum amoris frequentibus delectari, cessantibus obirasci, perseuerantem celebrare, desinentem desiderare, quoniam necesse est ⟨*gratam praesentiam*⟩ eiusdem esse, cuius angat absentia. ceterum uox cohibita silentio perpeti | non magis usui erit quam nares grauedine oppletae, aures sp*urcitie* obseratae, oculi albugine obducti. quid si manus manicis restringantur, quid si pedes pedicis coartentur, iam rector nostri ani-
79 mus aut sommo soluatur aut uino mergatur aut morbo sepeliatur? profecto ut gladius usu splendescit, situ robi-

F 189ᵇ. φ 77ᵇ. 78ᵃ. 1 amicitie (e *ex* a *ead. m. corr.*) 2 eȷ̵ (φ) enim *v* 7 putẽ (φ) *del Contaren per dittograph. ort. cf. met. I 11 (10, 14)* putet *v* ut putem *? Oud* 10 cum] cũ (φ) *al. m. ex* c *eff.* t 14/5 adeundi adſiduitatẽ eȷ̵ (φ) *al. m. ex* eȷ̵ *eff.* q; adeunti *Becichem sed interpretand.: qui non concedit ut raro adeatur, ostendit se alterius consuetudinem desiderare* 17/18 ⟨gratam praesentiam⟩ *Colv* 18 eȷdẽ (φ) *al. m.* ȷ̵ *mut. in* q 19 n magiſ n magiſ uſui *erit (*poster.* n̄ magiſ *induct. et eras., post* i *eras. vid.* u, *in mg. add.* d) φ: uſu iuerit usui (usu *Voss*) fuerit *Colv* 20 nareſ (*ut vid.* e *ex* o *eff. ab ead. m.*) ſpiritu (φ) spurcitie *Désertine ap. vdVl cf. met. VIII 28 (199, 19)* 22 coarceantur *Brant* ⟨uel et⟩iam *vdVl* ⟨quid si et⟩iam *Kr sed* iam *adiungit cf. apol. 22. 27 (26, 8; 32, 13)* 24 *sq.* robiginat *vid.* o *potius quam* u φ: rubiginat □

ginat, ita uox in uagina silentii || condita diutino torpore hebetatur. desuetudo omnibus pigritiam, pigritia ueternum parit. tragoedi adeo ni cottidie proclament, claritudo arteriis obsolescit; igitur identidem boando purgant rau*i*m. ceterum ipsius uocis hominis exercendi ca⟨*s*⟩sus labor superuacaneo studio plurifariam superatur, si quidem uoce hominis et tuba rudore tor*u*ior et lyra concentu uariatior et t*i*bia 80 questu delectabilior et fistula susurru iucundior et bucina significatu longinquior. mitto dicere multorum animalium immeditatos sonores distinctis proprietatibus admirandos, ut est taurorum grauis mugitus, luporum acutus ululatus, elefantorum tristis barritus, equorum hilaris hinnitus nec 2. non auium instigati ⟨*cl*⟩angores nec non leonum indignati fremores ceteraeque id genus uoces animalium truces ac liquidae, quas infesta rabies uel propitia uoluptas ciant. pro quibus homini uox diuinitus data angustior quidem, sed maiorem habet utilitatem mentibus quam auribus delectationem. quo magis celebrari debet frequentius usurpata, et quidem non nisi in auditorio, tanto uiro praesidente, in hac excellenti celebritate multorum eruditorum, multorum benignorum; equidem et si fidibus adprime callerem, non nisi confertos homines consectarer. in solitudine cantilauit 81 'Orpheus in siluis, inter delphinas Arion', quippe, si fides fabulis, Orpheus exilio desolatus, Arion nauigio praecipi-

F 189[b]. φ 78[a]. 3 tragoedi¦a deo¦ni¦cottidie (φ) 4 rauciũ (uciu *al. m. scrips., pr. m. scripserat* uè, *quod quidem videam*) φ: raui 5 ipsius *i. e. per se, opponitur sententiis quas profert* uocıͤſ (e *al. m. add.*) *cf. Plaut. Capt. 852, 1008 Lindsay Synt. of Plaut. Oxfd. 1907 p. 78* exercendae *Oud* caſuſ (ſ *al. m. add.*) (φ) 5/6 superuac. stud. *recte def. Bosscha ut pertinens ad* cassus, *nisi mavis post* studio *graviter distinguere* 6 frustratur *Leky* uoce* (˜ *vid. eras. esse aut evan.*) φ: uocē 7 torbior (v *ex* b *al. m.*) φ: torbior tybia (φ) 13 ouium *Voss* (*servato* ang.) angoreſ (φ) clangores *Becichem* 15 cient *Becichem* 18 usurpari *Stewech* 19 set quidem *Purser* non ⟨usquam libentius⟩ *falso vdVl cf. v. 21 sq.* 21 et si *recte distinx. vdVl* 23 *cf. Verg. ecl. 8, 56*

tatus, ille immanium bestiarum delenitor, hic misericordium beluarum oblectator, ambo miserrimi cantores, quia non sponte ad laudem, sed necessario ad salutem nitebantur eos ego impensius admirarer, si hominibus potius quam bestiis placuissent. auibus haec secretaria uti[n]quam magis 82 congrueri⟨*n*⟩t, merulis et lusciniis et oloribus. et merulae in remotis tesquis ⟨*cantilenam pueritiae*⟩ fringultiunt, lusciniae in solitudine Africana canticum adulescentiae garriunt, olores apud auios fluuios carmen senectae meditantur. enimuero qui pueris et adulescentibus et senibus utile carmen prompturus est, in mediis milibus hominum canat, ita ut hoc meum de uirtu||tibus Orfiti carmen est, serum quidem fortasse, sed serium, nec | minus gratum quam utile Carthaginiensium pueris ⟨*et*⟩ iuuenibus et senibus, quos indulgentia sua praecipuus omnium proconsul subleuauit temperatoque desiderio et moderato remedio dedit pueris saturitatem, iuuenibus hilaritatem, senibus securitatem. metuo quidem, Scipio, quoniam laudes tuas attigi, ne me inpraesentiarum refrene*t* uel tua generosa modestia uel mea in-83 genua uerecundia. sed nequeo, quin ex plurimis, quae in te meritissimo admiramur, ex his plurimis quin uel paucissima attingam. uos ea mecum, ciues ab eo seruati, recognoscite.

18

Tanta multitudo ad audiendum conuenistis, ut potius 28 gratulari Karthagini debeam, quod tam multos eruditionis

F 189[b]. 190[a]. φ 78[a]. 1 delemtor (m *vid. ead. m. correx. in* ni) 3 trudebantur *Brant* 5 ſecretaria (*extrem.* a *in ras. ab al. m. eff., sed vid. fuisse cum* ut *coniunct.*) ut inquā φ: ſeͤctari. aut īquā utiquam *Rohde cf. 26, 19* utique *Brant* 6 c̄gruerit (˜ *supra* i *al. m. add.*) φ: cōgruerit 7 ⟨cantilenam pueritiae⟩ *Kronenberg* 8 arcana *Haupt* aprica *Kr* opaca *vdVl* abscondita? *He sed in Africa certe loquitur* 9 Asios *Brant* 12/3 *cf. met. III 29 (73, 11)* 14 ⟨et⟩ *v* 15 pc̄oſ 19 refreneſ (φ) *em. Piccart* 21 inte¦meritissimo (*in mg.* d) 22 attigã (n *ead. m. add.*) 23 APVLEI PLATONICI FLORIDOꝝ LIB III · EXPLIC INCPT · IIII ·

Oud. *Kr.*

amicos habet, quam excusare, quod philosophus non recusauerim dissertare. nam et pro amplitudine ciuitatis frequentia collecta et pro magnitudine frequentiae locus delectus est. praeterea in auditorio hoc genus spectari debet non pauimenti marmoratio nec proscaenii contabulatio nec scaenae columnatio, sed nec culminum eminentia nec lacunarium refulgentia nec sedilium circumferentia, nec quod hic alias mimus halucinatur, comoedus sermocinatur, tragoedus uociferatur, funerepus periclitatur, praestigiator furatur, histrio gesticulatur ceterique omnes ludiones ostentant populo quod
84 cuiusque artis est, sed istis omnibus supersessis nihil amplius spectari debe*t* quam conuenientium ratio et dicentis oratio. quapropter, ut poetae solent hic ibidem uarias ciuitates substituere, ut ille tragicus, qui in theatro dici facit:

'Liber, qui augusta haec loca Cithaeronis colis',

item ille comicus:

'perparuam partim postulat Plautus loci
de uostris magnis atque amoenis moenibus,
Athenas quo sin⟨*e*⟩ architectis conferat',

85 non secus et mihi liceat nullam longinquam et transmarinam ciuitatem hic, sed enim ipsius Karthaginis uel curiam uel bybliothecam substituere. igitur proinde habe- *29*
tote, si curia digna protulero, ut si in ipsa curia me audiatis, si erudita fuerint, ut si in bybliotheca legantur. quo⟨*d*⟩ utinam mihi pro multitudine auditorii prolixa oratio ‖ suppeteret ac non hic maxime clauderet, ubi me facundissimum cu[m]perem. sed uerum uerbum est profecto, qui aiunt nihil quicquam homini tam prosperum diuinitus datum, quin ei tamen admixtum sit

F 190ᵃ. φ 78ᵃ. 10 ōſ 12 debeſ *em. al. m.* (φ) 15 *cf. Ribbeck Scaen. Rom. poes. fr. I³ 310 v. 217* 17 *cf. Plaut. Truc. prol. 1 sqq.* φ: partē 19 quoſ in (φ) *em. v* 22 ſu(b)ſtituere (ᵇ*add. ead. m.*) 25 quo (φ) quod *v cf. apol. 4 (5,9) 22 (25,18) 72 (80,10) 96 (106,12) flor. 7 (9,5) de deo Socr. 4 (4,12 Th)* 26 clauderet *cf. d. d. Socr. 17 (26,15 Th)* 27 cū perē *em.* φ 28 qui] quod *v cf. Kuehner Lat. Gramm. II 849, 12 cf. Plaut. Amph 634 sqq.*

Oud. *Kr.*

aliquid difficultatis, ut etiam in amplissima quaque laetitia subsit quaepiam uel parua querimonia coniugatione quadam mellis et fellis: ubi uber, ibi tuber. id ego cum [in] alias, | tum etiam nunc inpraesentiarum usu experior. nam quanto uideor plura apud uos habere ad commendationem suffragia, tanto sum ad dicendum nimia reuerentia uestri
86 cunctatior, et qui penes extrarios saepenumero promptissime disceptaui, idem nunc penes meos haesito ac — mirum dictu — ipsis inlecebris deterreor et stimulis refrenor et incitamentis cohibeor. an non multa mihi apud uos adhortamina suppetunt, quod sum uobis nec lare alienus nec pueritia inuisitatus nec magistris peregrinus nec secta incognitus nec uoce inauditus nec libris inlectus improbatusue? ita mihi et patria in concilio Africae, id est uestro, et pueritia apud uos et magistri uos et secta, licet Athenis Atticis confirmata, tamen hic inchoata est, et uox mea utr*a*que lingua iam uestris auribus ante proxumum sexennium probe cognita, quin et libri mei non alia ubique laude carius censentur quam quod iudicio uestro comprobantur. haec tanta ac totiuga inuitamenta communia non minus uos ad audiendum prolectant quam me ad aud[i]endum retardant, faciliusque laudes uestras alibi gentium quam apud uos praedicarim: ita apud ⟨*s*⟩uos cuique modestia obnoxia est, apud
87 extrarios autem ueritas libera. semper adeo et ubique uos quippe ut parentis ac primos magistros meos celebro mercedemque uobis rependo, non illam, quam Protagora sophista

F 190ᵃ. φ 78ᵃᵇ. 3 uber(i)bi tuber (ⁱ*add. ead. m.; utramque* r *in ras. al. m. eff. ut vid.; sed utroque loco fuit compend.* ri *falso addita* i *vocis sequent.*) φ: ube(r) ibi/tuber (ʳi *in ras.*) *cf. Otto Sprichwörter d. Röm., Lpz. 1890 p. 352* 3/4 in aliaſ (φ) ante alias *v* in *om. Florid* 4 nunc *del. Colv cf. p. 27,13 28,10* 8 dissertaui *Wower* 9 ſimultiſ (φ) *em. Becichem* 14 confinio *Colv* 15 *cf. met. I 24 (22,12) Lodge lex. Plaut. 183* 16 utriq; *em.* φ utrimque *Hild* 21 audiendũ *posterior. loco* (φ, *in mg. m. recentiss.* c̃ dicendū) *em. Voss* 23 uoſ (φ) *em. Stewech* 26 φ: ꝑtagora(s) *cf. 36,2 Quint. I 5, 61*

Oud. *Kr.*

pepigit nec accepit, sed quam Thales sapiens nec pepigit et
accepit. uideo, quid postuletis: utramque narrabo.

Protagora, qui sophista fuit longe multiscius et cum *30*
primis rhetoricae repertoribus perfacundus, Democriti *phy-*
sici ciuis aequaeuus — inde ei suppeditata doctrina est —,
eum Protagoran aiunt cum suo sibi discipulo Euat⟨*h*⟩lo mer-
cedem nimis uberem condicione temeraria‖pepigisse, uti sibi
tum demum id argenti daret, si primo t*i*rocinio agendi
penes iudices uicisset. igitur Euathlus postquam cuncta
illa exorabula iudicantium et decipula aduersantium et
artificia dicentium uersutus alioqui⟨*n*⟩ et[i] ingeniatus ad
88 astutiam facile perdidicit, contentus scire quod concupierat
coepit nolle quod pepigerat, sed callide nectendis moris
frustrari magistrum diutuleque nec a*g*ere uelle nec reddere,
usque dum Protagoras eum ad iudices prouocauit exposi-
taque condicione, qua docendum receperat, anceps argumen-
tum ambifariam proposuit: 'nam siue ego ui[n]cero', in-
quit, 'soluere mercedem debebis ut condem[p]natus, seu tu
uiceris, nihilo minus | reddere debebis ut pactus, quippe
qui hanc causam primam penes iudices uiceris. ita, si
89 uincis, in condicionem incidisti: si uinceris, in damnatio-
nem'. quid quaeris? ratio conclusa iudicibus acriter et in-
uincibiliter uidebatur. enimuero Euathlus, utpote tanti
ueteratoris perfectissimus discipulus, biceps illud argumen-
tum retorsit. 'nam si ita est', inquit, 'neutro modo quod
petis debeo. aut enim uinco et iudicio dimittor, aut uincor
et pacto absoluor, ex quo non debeo mercedem, si hanc

F 190[ab]. φ 78[b]. 2 utrumque *Salm* 3 φ: ℘tagora[s] *cf. 35, 26* 4/5 phiſici (φ) 6 *cf. Phil. suppl. IX 518* euatlo(φ) 7 ∗ uberē (*eras.* ſ) 8 tyrocinio *em.* φ 9 euatluſ (h *ead. m. add.*) 11 alioq eti ingeniat; φ: alioqn (n *al. m. add.*) et īgeniat; 13 nolle ⟨dare⟩ *Burmann* 14 nec a ſe re uelle (φ, *sed* uellere) *em. Brant cf. v. 8 Gell. V 10* nec ⟨caus⟩as ⟨ag⟩ere uelle *vd Vl* reddere ⟨mercedem⟩ *vd Vl* 16 φ: quā ī docendū 17 uincero *em.* φ 18 c̄dĕpnat; (φ) 19 nichilhomin; (φ *omiss.* h) q[p]pe ([p] *add. ead. m.*)

Oud. *Kr.*

primam causam fuero penes iudices uictus. ita me omni
modo liberat, si uinco⟨*r*⟩, condicio, si uinco[r], sententia'
nonne uobis uidentur haec sophista*r*um argumenta obuersa
inuicem uice spinarum, quas uentus conuoluerit, inter se
cohaerere, paribus utrimque aculeis, simili penetratione,
90 mutuo uulnere? atque ideo merces Protagorae tam aspera,
tam senticosa uersutis et auaris relinquenda est: cui scilicet
multo tanta praestat illa altera merces, quam Thalen
memorant suasisse.

Thales Milesius ex septem illis sapientiae memoratis *31*
uiris facile praecipuus — enim geometriae penes G⟨*r*⟩aios
primus repertor et naturae rerum certissimus explorator
et ast⟨*r*⟩orum peritissimus contemplator — maximas res
paruis lineis repperit: temporum ambitus, uentorum flatus,
stellarum meatus, tonitruum sonora miracula, siderum ob-
liqua curricula, solis annua reuerticula, i⟨*ti*⟩dem lunae uel
nascentis incrementa uel senescentis dispendia uel deli⟨*n*⟩-
quentis obst*a*cula. idem sane iam procliui senectute diui-
nam rationem de sole commentus est, quam ‖ equidem non
didici modo, uerum etiam experiundo comprobaui, quoties
sol magnitudine sua circulum quem permeat metiatur. id
a se recens inuentum Thales memoratur edocuisse Mandro-
*l*ytum Prien[n]ensem, qui noua et inopinata cognitione im-
pendio delectatus optare iussit, quantam uellet mercedem
sibi pro tanto documento rependi. 'satis', inquit, 'mihi

F 190[b]. φ 78[b]. 2 uinco φ: uinco[r] (*em. ead. m.*) uincor (φ, *sed eras.* r) 3 ſophiſta tũ (φ, *sed em. m. pr.*) 8 tanta *cf. apol. 3 (4, 20) met. VII 15 (165, 15)* 8/9 Thali — suffecisse *vd Vl* 11 enim *cf. Phil. suppl. IX 572 Hey Arch. f. lat. Lex. XIV 270 sqq.* gaioſ (φ, *sed em. al. aut ead. m.*) 12 explorato♃ (to♃ *em. in* tor *ead. m.*) 13 aſto[r]♃ ([r] *add. al. m.*) 14 uentorũ (ũ *al. m. eff. aut certe redintegr*) φ: uento♃ 15 siderum] fulgurum *Oud sed stellae sunt sidera vagantia cf. p. 21, 22 sq. de deo Socr. 2 (7, 11 sqq. 8, 1 Th) de Plat. I 10 (93, 4 Th)* 16 idẽ (φ) item *Colv* itidem *Kronenberg cf. 7, 19* 17/18 deliquantiſ obſtiticula (φ) *em. v* 22/23 mandraytũ (φ) *em. Crusius* 23 priennenſẽ (φ)

Oud. *Kr.*

fuerit mercedis', Thales sapiens, 'si id quod a me didicisti, □ cum proferre ad quospiam coeperis, tibi ⟨*non*⟩ adsciueris,
91 sed eius inuenti me potius quam alium repertorem praedicaris'. pulchra merces prorsum ac tali uiro digna et perpetua; nam et in hodiernum ac dein semper Thal*i* ea merces persoluetur ab omnibus nobis, qui eius caelestia studia uere cognouimus.

Hanc ego uobis mercedem, Karthaginienses, ubique gentium dependo pro disciplinis, quas in pueritia sum apud uos adeptus. ubique enim me uestrae ciuitatis alumnum fero, ubique uos omnimodis laudibus celebro, uestras disciplinas studiosius percolo, uestras opes gloriosius praedico, | uestros etiam deos religiosius ueneror. nunc quoque igitur principium mihi apud uestras auris auspicatissimum ab Aesculapio deo capiam, qui arcem nostrae Karthaginis indubitabili numine propitius [s]t[r]e*g*it. eius dei hym*num* Graeco et
□ Latino carmine uobis *etiam* canam [iam] illi a me dedicatum. sum enim non ignotus illi s*a*cricola nec recens cultor nec ingratus antistes, ac iam et prorsa et uorsa facundia uene- 32
ratus sum, ita ut etiam nunc hymnum eius utraque lingua canam, cui dialogum similiter Graecum et Latinum praetexui, in quo sermocinab*u*ntur Sa*b*idius Seuerus et Iulius
□ 92 Pers*i*us, uiri et inter se mutuo et uobis et utilitatibus publicis merito amicissimi, doctrina et eloquentia et beniuolentia paribus, incertum, modestia quietiores an industria promptiores an honoribus clariores. quibus cum sit summa

F 190^b. φ 78^b. 79^a. 1 Thales sapiens *del. Kr cf. Schoene Mus. Rh. LIV (1899) 633 sqq.* 2 non *omiss.* (φ, *sed m. recentiss. in mg. add.* c̊ non) 4 pulchā (ʳ *add. ead. m.*) 5 nam et *cf. met. I 19 (17, 17)* dein φ: deiñ dehinc *v* thaly *em.* φ 7 uera *vd Vl* recognouimus *Fulv* 13 uenero *Kronenberg* 15 uostrae *Oud* 16 ſtrepit (φ) respicit *ed. Rom.* regit *Groslot*
□ tegit *Kr* hym̃ (φ) hymnum *v* 17 hęc (φ) hic *Sciopp* ecce *vd Vl* sic *v* etiam (*sequenti* iam *huc relato*) *Leo* occinam *Wower* iam *delend. putat Kr* iam⟨pridem⟩ *vd Vl* 18 illiſ agricola (φ) *em. Salm* 22 ſermocinabant (φ) sermocinabuntur *v* ser-
□ mocinantur *Kr fort. recte* ſafidiuſ (φ) *em. Scriver* 23 pſeuſ (φ) *em v* et util.] ex util. *Mueller* 25 pares *Becichem*

Oud. *Kr*

concordia, tamen haec sola aemulatio et in hoc unum certamen est, uter eorum magis Karthagine⟨*m*⟩ diligat, atque summis medullitus uiribus contendunt ambo, uincitur neuter. eorum ego sermonem ratus et uobis auditu gratissimum, mihi composit*u* congruentem et dedicatu[r] religiosum[mo], in principio libri *fa*cio quendam ‖ ex his, qui mihi Athenis condidicerunt, percontari a Pers*i*o Graece, quae ego pridie □
in templo Aesculapi disseruerim, paulatimque illis Seuerum adiungo, cui interim Romanae linguae partes dedi. nam et Pers*e*us, quamuis et ipse optime possit, tamen hodie uobis atticissa*b*it.

Asclepiades ille, inter praecipuos medicorum, si unum **19**
Hippocratem excipias, ceteris princeps, primus etiam uino
93 repperit aegris opitulari, sed dando scilicet in tempore: cuius rei obseruationem probe callebat, ut qui diligentissime animaduerteret uenarum pulsus inconditos uel prae*u*aros. is igitur cum forte in ciuitatem sese reciperet et rure suo suburbano rediret, aspexit in pomoeriis ciuitatis funus ingens locatum plurimos homines ingenti multitudine, qui exequias uenerant, circumstare, omnis tristissimos et obsoletissimos uestitu. propius accessit, utin⟨*e*⟩ cognosceret
94 more ingenii ⟨*humani*⟩, quisnam esset, quoniam percontanti nemo responderat, an uero ut ipse aliquid in illo ex arte

F 190^b. 191^a. 79^a. 2 ut | ereoꝝ (*al. m. eff.* uter | . . eoꝝ) Karthagine φ: cartaginē 5 ⟨et⟩ mihi *Lips* cōpoſite (φ) *em. Lips* dedicat² religio ſũmo In pⁱncipio (φ) *em. Lips* ⟨deo⟩ dedicatu *Kronenberg* 6 ratio (φ) facio *Lips* 7 pſeo (φ) □
9 namque *Kr* nam et *cf. 38, 5* 10 pſeuſ (φ) ⟨latine⟩ possit *v* 11 atticiſſauit (φ) *em. v* 12 ⟨et⟩ si *Oud* 13 ceteris *cf. Woelfflin Arch. f. lat. Lex. VII 117* 14 opitulari (tu *al. m. eff., vid. antea falso distinct. fuisse*) 16 anĩaduerterat (φ) *em. v* animaduertat *Becichem* 16/17 p̄claroſ (φ) praeceleres *Stewech* praeuaros *Scal* praetardos *Purser* 19 collocatum *Brant* 21 obsoletissimo *Voss cf. Cic. de leg. agr. II 13, sed in Pis. 89* ut in (φ) utne *Oud* utine *vd Vl coll. 40, 12* ut ipse *Kr* ut inde *Groslot* 22 more ingenii (φ) *cf. met. II 20 (42, 2)* m. ingenii ⟨humani⟩ *v cf. Sall. Iug. 93, 3 Veget. Renat. II 20 (54, 15 Lang*^{2}*)* 23 uero ⟨uenit⟩ *Colv*

Oud. Kr.

deprehenderet. certe quidem iacenti homini ac prope deposito fatum attulit. iam miseri illius membra omnia aro- 33 matis perspersa, iam os ipsius unguine odoro delibutum, iam eum pollinctum, iam paene ⟨*rogum*⟩ paratum contem-
95 platus enim, diligentissime quibusdam signis animaduersis,
6 etiam atque etiam pertrectauit corpus hominis et inuenit in illo uitam latentem. confestim exclamauit uiuere hominem: procul igitur faces abi|cerent, procul ignes amolirentur, rogum demolirentur, cenam feralem a tumulo ad mensam referrent. murmur interea exortum; partim medico credendum dicere, partim etiam inridere medicinam. postremo propinquis etiam hominibus inuitis, quodne iam ipsi
96 hereditatem habebant, an quod adhuc illi fidem non habebant, aegre tamen ac difficulter Asclepiades impetrauit breuem mortuo dilationem atque ita uispillonum manibus extortum uelut ab inferis postliminio domum rettulit confestimque spiritum recreauit, confestim animam in corporis latibulis delitiscentem quibusdam medicamentis prouocauit.

Sapientis uiri super mensam celebre dictum est: 'prima, **20**
inquit, 'creterra ad sitim pertinet, secunda ad hilaritatem,
97 tertia ad uoluptatem, quarta ad insaniam'. uerum enimuero Musarum creterra uersa uice quanto crebrior quantoque meracior, tanto propior ad animi sanitatem. prima creterra litteratoris *rudimento* ex*citat*, secunda grammatici

F 191ᵃ. φ 79ᵃ. 1 reprehenderet (φ) *em. Wower* 2 fatum *prim. casum esse posse dicit Oud cf. Verg. Aen. VI 531 sq.* uitam *Fulv* salutem *vd Vl* fatum abstulit *Wower* fatum ⟨eum⟩ *? He* 3 odore (φ) *em. v* dilibutũ *em. φ* 4 pęnę (p *vid. ex* c *eff.*) φ: pene 4 cenae *v* (*interpretandumne 'silicernii apparatum' ? cf. v. 9*) scenae pene *nescio quis* pyrae *vd Vl* ⟨igni⟩ paene *Novák* p. ⟨rogum⟩ *He* 5 enim *cum sequent. coniunct. adversativum putat Hey, causativ. cum ptcp. coniunct. He* (*cf.* igitur *Plaut. Epid. 499*) eum *Scal* est *Colv* cum *Oud* (*deleto* et *v. 6*) etiam *Kr* anĩadũſit φ: aĩadũtit *em. vir doct. ap. Oud* 8 abigerent (φ) abicerent *Stewech* 10 exortũ (*al. m.* ũ *mut. in*;) 12 omnibus *Stewech fort. recte* 13 hered. auebant *Lips* 17 recreavit ⟨et⟩ *Kr* confestimque *v* [confestim] animam⟨que⟩ *vd Vl* 19 *cf. Suid. s. v.* οἶνος *Laert. Diog. I 103* 23 φ: ꝓptior 24 litteratoreſ (φ) *em. v* rua|—to (*spat*

Oud. Kr

doctrina instr[a]uit, tertia rhetoris eloquentia armat. hactenus a plerisque potatur. ego et alias creterras Athenis 34 bibi: poeticae com*p*tam, geometriae limpidam, musi-
98 cae dulcem, dialecticae austerulam, iam uero uniuersae philosophiae inexplebilem scilicet ⟨*et*⟩ nectaream. canit enim E*m*pedocles carmina, Plato d*i*alogos, Socrates hymnos, Ep*i*charmus modos, Xenophon historias, [Xeno]Crates sat*i*ras: Apuleius uester haec omnia nouemque Musas pari studio colit, maiore scilicet uoluntate quam facultate, eoque propensius fortasse laudandus est, quod omnibus bonis in rebus conatus in laude, effectus in casu est, ita ut contra in maleficiis etiam cogitata scelera, non perfecta adhuc uindicantur, cruenta mente, pura manu. ergo sicut ad poenam sufficit meditari punienda, sic et ad laudem satis est conari praedicanda. quae autem maior laus aut certior, quam Karthagini benedicere, ubi tota ciuitas eruditissimi estis, pene⟨*s*⟩ quos omnem disciplinam pueri discunt, iuuenes ostentant, senes docent? Karthago prouinciae nostrae magistra uenerabilis, Karthago Africae Musa caelestis, Karthago Camena togatorum.

99 Habet interdum et necessaria festinatio honestas moras, **21**
saepe uti malis interpellatam uoluntatem: quippe et illis,

unius litt. vacuum relict.; in mg. d) φ: ruato ruditate *Colv* ruditatem *Becichem* rudimento *Goldbacher* eximit (φ) exuit *Colv* excitat *He*

F 191ᵃ. φ 79ᵃ. 1 φ: doctrinā instrauit (φ) *em. v* doctrinam intimat *Bernhardy hist. litt. Rom.*[4] *p. 46 n. 26* insinuat *Hild* rhetoreſ φ: rethoreſ *em. v* 3 cõmtã (φ) *em. Leo* conditam *Sciopp* commixtam *Bosscha* gemmantem *Schenkl* commotam *vd Vl* amoenam *Novák* 4 amarulam *vir doct.* uniũſaſ (φ) uniuersae *Colv* 5 inexplebiles — nectareas *Wower* scilicet ⟨et⟩ *Colv an* nectaream *substantivi loco est et pro apposito habend. ad* uniuersas ph. *addito?* 6 enpedocleſ (φ) dyalogoſ *em. φ* hymoſ 7 epycharmuſ φ: epicarmuſ modos] mimos *Reich Der Mimus Berlin 1903 I 412 n. 1* xenocrateſ (φ) Xenophanes *Casaub* Crates *Rohde* ſatyraſ *em. φ* sillos *Casaub* 17 pene *em. φ* 19 caelestis Carthago *Colv* 22 ut in aliis *Colv sed interpretand. 'ut potius gaudeas quod pergere non licet'*

Oud. *Kr.*

quibus curriculo confecta uia opus est, adeo uti praeoptent pendere equo quam carpento sedere, propter molestias sarcinarum et pondera uehiculorum et moras orbium et salebras orbitarum — adde et lapidum globos | et caudicum toros et camporum riuos et collium cliuos — hisce igitur moramentis omnibus qui uolunt deuitare ac uecto- *100* rem sibimet equum deligunt diutinae fortitudinis, uiuac*is* pernicitatis, id est et ferre ualidum et ire rapidum, 'qui *35* campos collesque gradu perlabitur uno', ut ait Lucilius, tamen cum eo equo per uiam concito peruolant, si quem interea conspicantur ex principalibus uiris nobilem hominem, bene consultum, bene cognitum, quanquam oppido festinent, *101* tamen honoris eius gratia cohibent cursum, re*le*u*a*nt gradum, retardant equum et ilico in pedes desiliunt, fruticem, quem uerberando equo gestant, eam uirgam in laeuam manum transferunt itaque expedita dextra adeunt ac salutant et, si diut⟨*ule*⟩ ille quippiam percontetur, ambulant diutule et fabulantur, denique quantumuis morae in officio libenter insumunt.

22 Crates ille Diogenis sectator, qui ut lar familiaris apud homines aetatis suae Athenis cultus est: nulla domus unquam clausa erat nec erat patris familias tam absconditum secretum, quin eo tempestiue Crates interueniret, litium omnium et iurgiorum inter propinquos disceptator atque arbiter; quod Herculem olim poet*ae* memorant monstra illa immania hominum ac ferarum uirtute subegisse orbemque *102* terrae purgasse, similiter aduersum iracundiam et inuidiam

F 191ᵃᵇ. 79ᵃᵇ. 6 deuitare *cf. apol. 29 (34, 4)* 6/7 uictorẽ (φ, *m. recentiss. add.* ̃c^uectorẽ) *cf. met. I 20 (19, 2) III 26 (71,22) al.* 7 uiuacę *em.* φ 8 idẽ (φ) id est *v* 9 *cf. Lucil. v. 1278 Marx* 10 equo concito uiam peruolant *vdVl* equo perquam concito *Rohde* 13 reuelant (φ) releuant *Becichem* releniunt *Lips* relentant *Brant* recellunt *Hild* reclinant *vir doct.* retentant *vel* reuersant *He* 14 *cf. Sen. ep. 64, 10 versus sequentes folio contrito vix legi possunt* 17 diut|ille φ: diutule ille 20 *cf. Laert. Diog. VII 85 sq.* diogeni *aut* diogeniˢ φ: diogeniſ qui *del. vdVl* 21 ⟨ei⟩ nulla *Brakman* 21/22 ⟨ei⟩unquam *v* 25 poetã (φ, *sed em. al. m.*)

Oud. *Kr.*

atque auaritiam atque libidinem ceteraque animi humani monstra et flagitia philosophus iste Hercules fuit: eas omnes pestes mentibus exegit, familias purgauit, malitiam perdomuit, seminudus et ipse et claua insignis, etiam Thebis oriundus, unde Herculem fuisse memoria extat — igitur, priusquam plane Crates factus, inter proceres Thebanos numeratus est, lectum genus, frequens famulitium, domus amplo ornata uestibulo, ipse bene uestitus, bene praediatus. post ubi intellegit nullum sibi in re familiari praesidium legatum, quo fretus aetatem agat, omnia fluxa infirmaque esse, quidquid sub caelo diuitiarum est, eas omnes ad bene uiuendum ⟨*nihil*⟩ quicquam esse * * *.

23 Sicuti nauem bonam, fabre factam, bene intrinsecus *36* compactam, extrinsecus eleganter depictam, mobili c⟨*l*⟩auo, firmis rudentibus, procero malo, insigni carchesio, splendentibus uelis, postremo omnibus armamentis idoneis ad usum et honestis ad contemplationem, eam nauem si aut gubernator non agat aut tempestas agat, ut facile cum *103* illis ‖ egregiis instrumentis aut profunda hauserint aut scopuli comminuerint! sed et | medici cum intrauerint ad aegrum, uti uisant, nemo eorum, quod tabulina perpulchra in aedibus cernant et lacunaria auro oblita et gregatim pueros ac iuuenes eximia forma in cubiculo circa lectum stantis, aegrum iubet, uti sit animo bono, sed, ubi iuxtim consedit, manum hominis prehendit, eam pertrectat, uenarum pulsum et momenta captat: si quid illic turbatum atque inconditum offendit, illi renuntiat male morbo haberi. diues ille cibo interdicitur; ea die in sua sibi copiosa domo panem non accipit, cum interea totum eius seruitium hilares sunt atque epulantur, nec in ea re quicquam efficit condicione.

F 191ᵇ. φ 79ᵇ 2/3 om̄ſ 5 ⟨is⟩ igitur *Rohde fort. recte cf. p. 8, 11* 8 praeditus *Salm* 11 om̄ſ 12 ⟨nihil⟩ quicquam *vdVl* nequicquam *Becichem* ⟨non⟩ quicquam *Colv* 14 *vid* cauo φ: cauo with l written above (*em. ead. m.*) 15 *vid.* ꝓcerum alo *em.* φ 30 officit *Gruter* 30/1 condicio *Florid* conditioni *Gruter* *Subscriptio deest*

Index nominum.

Aegyptius 21,17 -i 6,5
Aegyptus 21,13
Aemilianus *cf.* Strabo 27,17 28,2 29,19
Aeolion 5,15
Aesculapius 38,14 39,8
Africa 14,22 23,17 28,22 35,14 41,19
Africanus 33,8
Alexander (rex) 8,3.12.16 9,1
Amor 16,5
Anacreonteum 21,2
Anaximander 22,12
Antigenidas 5,13
Apelles 8,20
Apollo 4,6.12.15.16 5,8.11
Apuleius 41,8
Arabes 6,8
Arion 32,23.24
Arsacidae 6,7
Asclepiades 39,12 40,14
Athenae 34,19 35,15 39,6 41,2 42,21
Atticus 35,15

Babylonicus 12,11
Bathyllus 20,6
Bracmani 21,21.22 22,4

Caesares 15,15
Cambyses 21,12
Camena 11,22 14,2 41,20
Carthaginienses 28,19 29,21.23 33,13 38,8
Carthago 15,2.16 27,1 29,11.14 30,14 33,25 34,21 38,15 39,2 41,16.18.19
Chaldaei 21,20.22
Cithaeron 34,15
Clemens 8,14
Crates 18,11.14.18 41,7 42,20.23 43,6
Creophylus 22,15.16
Cretensis 22,14
Crotoniensis 21,15
Cynicus 19,6

Democritus 36,4
Diogenes 18,11 42,20
Dorium 5,16

Elis 12,1
Empedocles 41,6
Epicharmus 41,7
Epimenides 22,14
Euathlus 36,6.9.23

Ganges 6.11
Gillus 21,15
Graecanicus 20,15
Graecus 38,16.21 39,7
Grai 37,11

Hercules 42,25 43,2.5
Hipparche 19,2
Hippias 11,22.25 12,3 13,8
Hippocrates 39,13
Homerus 22,17 *cf.* 2,11
Honorinus 15,4.14
Hyagnis 3,8.15.20

Iastium 5,15
Icarium (mare) 19,11
India 16,20 21,21
Indi 6,3.8.16
Ityraei 6,7
Iudaei 6,6
Iulius Persius 38,22 39,7.10

Iuno 19,20
Iuppiter 16,2

Karthag — *cf.* Carthag —

Latinus 38,17.21
Leodamas 22,15
Liber 34,15
Lucilius 42,9
Luna 16,1
Lydium 5,15

Mandrolytus 37,22
Mars 16,3
Marsyas 3,8 4,3.10 5,10
Menander 24,8
Mercurius 16,3
Milesius 22,13 37,10
Miletos 19,12
Minerua 4,7
Mnesarchus 21,9
Musa 4,7 5,7 40,22 41,8.19

Nabathaei 6,6

Olympium certamen 12,4
Orfitus *v.* Scipio
Orpheus 32,23.24

Persae 21,13
Persianae aquae 23,21 26,18
Persius *v.* Iulius
Pherecydes 22,8
Philemon 24,4.7 25,10.12.20 26,8.16
Phrygium 5,16
Phryx 4,4
Pisa 12,4
Plato 23,10 41,6
Plautinus (miles) 2,2
Plautus 34,17
Polycletus 8,10
Polycrates 20,6 21,2.6
Prienensis 37,23
Protagoras 35.26 36,3.6.15 37,6
Pyrgoteles 8,21
Pythagoras 20,7 21,3.9.11 22,10

Roma 31,11
Romanus 39,9

Sabidius Seuerus 38,22 39,8
Samius 21,4
Samos 19,11 21,6
Saturnus 16,3
Scipio Orfitus 31,2 33,12.18
Seuerianus 15,13.
Seuerus *v.* Sabidius
Socrates 1,14.16 12,1 41,6
Sol 15,19
Strabo *v.* Aemilianus
Syrus 22,8

Thales 36,1 37,10.22 38,1.5
Thebae 43,4
Thebanus 43,6

Venus 16,2
Vergilius 16,15
Vergilianus (upilio) 3,16

Xenophon 41,7

Zeno 19,8
Zoroastres 21.14

FILOLOGII - SEMINÁŘ PRO KLASICKOU

ADDENDA ET CORRIGENDA

INDEX VIR. DOCT.

adde: Becichemus epist. Jen. 1504
H. E. Butler apol. ed. 1914
L. Chodaczek Munera phil. L. Čwiklinski oblata Pos. 1936 Eos XXXII-IV, 1929–32
E. Loefstedt, Beitr. zur Kenntnis des späteren Lat., Stockholm 1907; Spätlat. Stud. Upps. 1908; Syntactica Lund 1928. 33; Vermischte Stud. Lund 1936
C. Marchesi, Apul. apol. ed. Città di Castello 1914
Philomathes. ed. Iunt. II
Walter, Blätter f. d. bayr. Gymnasialwes. XLVIII (1912) 34 cf. vol. I Ind.
C. Weyman, ibid. LVIII (1922) 141

PRAEFATIO

p. V, 7: cf. Siegfried Mueller, Das Verhältnis de mundo zu seiner Vorlage, Philolog. Suppl. XXXII 2 Lips. 1939

p. VII, 20: Similiter Livius XXXVIII 24, 2 scripsit: 'ubi . . . facinus memorabile factum est', ut historiam mulieris cuiusdam a centurione corruptae eiusque ultionis insereret

p. IX, 10: De hac quaestione cf. Schissel von Fleschenberg, Klio XXI, 1937, p. 361

p. X, 14: Hoc iam non persuasum habeo; cf. Apuleius Metamorphosen lat. u. deutsch, Berlin 1957 p. 21 ff.; certe in prioribus decem libris auctorem suum secutus tantummodo id spectavit, quod initio promulgavit, ut lector laetaretur

p. XII, 17: Quod verbis ex iurisprudentiae doctrina sumptis utitur (cf. E. Norden, Amor und Psyche hrsg. u. erkl. Lpzg. Berl. 1903 p. 26 et F. Norden Apuleius v. Madaura u. das röm. Privatrecht Lpz. 1912), non sufficit ad id demonstrandum, prompsit etiam ex re militari verba et sententias, neque tamen inde concluditur Apuleium militem fuisse

p. XV, 9: cf. RE X 1148, 37

p. XVIII, 18: Et descriptio Veneris per mare vectae IV 31 et aedium Amoris V 1 et Amoris dormientis V 22 nec non loci, ubi latrones inhabitant IV 6 aliquo modo hoc studium rhetoricum prae se fert

p. XIX, 8: *lege*: honores

20: Quare non inepte concluditur nonnulla floridorum ex prooemiis excerpta esse cf. A. Stock, De prolaliarum usu rhetor. Königsberg Diss. 1911; Th. Sinko, Eos XVIII, 1912, 151 sq.

p. XX, 20: cf. etiam Suet. de rhetor. 2 Gell. VI (VII) 11, 9 Fest. 416, 22 Lindsay

p. XXI, 2: cf. R. Helm, Apuleius' Apologie ein Meisterwerk der zweiten Sophistik (Das Altertum I, 1955, 86)

p. XXII, 14: *lege*: 'coluisse'

p. XXIII, 5: quae vox clarissima dicitur Ciceronis exemplo (pro Sulla 12, 34 clarissima voce dicam). Etiam quod c. 5 scripsit: 'eloquentia, quam ego . . . potius spero quam praesto' sermonem Ciceronianum sapit, qui or. Phil. I 4, 10 dixit: 'nec enim sperabam id nec praestare poteram'. Verba quoque apol. 100: 'si quid ei humanitus attigisset (an legendum est ,,accidisset'?) consentiunt cum Ciceronianis, quae illo loco sequuntur Phil. 1, 4, 10: 'si quid mihi humanitus accidisset' cf. M. Bernhard, Der Stil des Apuleius v. Mad., Stuttgt. 1927, p. 311

p. XXV, 6: Item Cic. pro A. Cluentio 50, 138: auctoritas quam ego turpiter paene praeterii

p. XXVIII, 28: Adde met. V 6 (107, 15) seriae . . . sero

34: Atque met. XI 11 (274, 19) et apol. 64 (72, 4) iisdem verbis deus 'superum et inferum commeator' dicitur; et eodem modo significantur et Venus et ille 'mundi opifex' met. IV 30(98, 8) verbis: 'rerum naturae prisca parens et elementorum origo initialis' et apol. 64 (72, 20): totius rerum naturae causa et ratio et origo initialis',ut non dicam, de iisdem verbis met. VI 9 (134, 24) 'in ipso aetatis meae flore' et apol. 68 (76, 26) 'in ipso aetatis suae flore' vel 'sermonis humani penuria' met. IV 28 (96, 21) de deo Socr. 9, 16 Th.

p. XXIX, 31–34. Folium illud propter sumptus nunc quidem omissum est

p. XXX, 9: Haec quidem opinio studiis laboriosis et diligentissimis quae D. D. Robertson (Class. Quart. 1924) in codices minoris notae et editiones antiquissimas contulit, aliquantum infirmata est; nam quamquam omnes libri artissime cum Mediceo F cohaerent, tamen aut ex eo transcripti videntur nondum tantum vetustate corrupto aut ex eo, qui Mediceo exemplo fuit.; sequitur igitur ut eodem modo quo φ utiles esse possint atque etiam in illa lacuna auctoris verba ipsa inveniantur

p. XXXII, 1: Tamen 'anseres' vera lectio videtur

5: de hac lacuna nunc rectius iudicavit Robertson l. l. p. 6

p. XXXIII, 30: Hoc argumentum, si ea, quae Robertson exposuit, sequimur, evanidum

p. XLII, 27: Me postea aliter de emendatione huius loci iudicasse demonstrat textus ipse

35: Etiam quod⟨a⟩ IV 32 (100, 17) omissum est, facile excusatur, quia litterae simillimae 'ta' sequebantur; atque tantummodo larga forma litterae t efficere poterat, ut pro 'turbine' scriberetur 'mirbine' X 28 (259, 15)

p. XLIII, 4: In editione priore; nunc quidem imperfecto experientia mihi significari videtur

p. XLIII, 14: cf. Munro ad Lucr. I 111.

31: 67, 15 delendum est

p. XLVI, 29: y et s inter se permutantur met. I 12 (11, 12) 24 (22, 15) II 32 (52, 3) III 18 (66, 7) apol. 39 (44, 17)

p. LII, 5: Addas etiam V 11 (112, 16) 13 (113, 25 [si me sequeris]) VII 27 (175, 24)

21: Nunc 'simulacrum' servari posse censeo. Etiam de sequentibus locis iam dubito, ut 99, 15 mutata distinctione sanare studui

p. LIII, 5: 'admissuram ueterem' secundum Wiman nunc defendo interpretatus: 'qua adsuefacti sunt' VII 16 (166, 11)

23: Etiam 'Paridis' X 30 (261, 7) defendi posse mihi persuasi et ibidem Wentzelio assensus 'caduceum et virgula' retinui

p. LVI, 14: quamquam Mommseni coniectura verisimilitudine non caret

p. LVII, 13: Iam index diligentissimus confectus a viris doctissimis Abbott, Oldfather, Canter publici iuris factus est (American Philol. Association 1934 Philological monographs N. III)

31: Interea diligentissimae metamorphoseon editiones paruerunt confectae a Giarratano (Corp. script. Lat. Parav. 53, 1929) et a D. S. Robertson (Coll. des universités de France . . . l'Assoc. Budé. Paris 1946sqq.), haec coniuncta cum translatione a P. Vallette facta

FLORIDA

1, 1 (1, 1) *app. add.* cf. apol. c. 56, 4 locus aut lucus consecratus
3, 1 (3, 10) *lege* tamen flexanimo
(3, 11) *lege* tamen *bis et in app. del.* cm. v., *scribe* tam v *bis*
3, 7 (4, 15) *app. add.* em. Colv.
3, 11 (5, 7) *lege* Musae, cum

4, 1 (5, 14) *app. lege* Philomathes *pro* Iunt. post.
6, 9 (7, 15) *lege* conveniunt, magistri
7, 5 (8, 20) *lege* quin saepe ⟨scripsit⟩, *app.* scripsit *add. He* quin semper Thornell
7, 7 (9, 8) *app. add.* id est *pro* idem *Plasberg*
9, 5 (11, 4) *corr.* u[t]ilitas
9, 12 (12, 6) *app.* add. cf. Plat. Hipp. mai 368^b
9, 21 (14, 6) *app. add.* Ter. Heaut. 503
10, 1 (15, 19) *lege* equis, *in app. lege* archetypo
12, 1 (16, 20) *app. post* apol. 8 . . . *add.* Plin. n. h. X 117
14, 2 (18, 14) *app.: an secundum codices legendum*: Crates, inquit, Crates! te manumittes'. exinde *He*
15, 2 (19, 15) *lege* holeris cul⟨tori cul⟩patur
15, 5 (20, 12) *lege* lacullatur⟨a⟩ *et in app.* em. Heraeus
15, 10 (21, 15) *lege* Syllo *et in app.* em. Rohde
16, 4 (24, 8) *app.* datauit Buecheler Norden A. K. 957
16, 7 (25, 2) *app. corr.* deincipe
16, 18 (27, 14) *dele* ⟨nondum⟩
16, 18 (27, 17—19) *lege* libro, quem . . . flagitat, quem librum . . . conscribere
(27, 20) *lege* probare
16, 21 (28, 17) *lege* non minus uereor *et in app dele* non . . . scio
17, 1 (30, 23) *dele* ⟨neg⟩
17, 1 (31, 7) in app. *post* (φ) *add.* def. Vahlen
17, 4 (32, 4) *app. lege* φ: raui
17, 6 (32, 5) *app. add.* Hofmann Synt. 597 I A
18, 13 (37, 2) *lege* liberat ⟨sententia⟩, si uinco, condicio, si uincor [sententia] *et in app.* sententia *transpos. He*
18, 17 (38, 2) *lege* ⟨non⟩ tibi
18, 19 (38, 16) *app. add.* saepit Wiman
18, 19 (38, 17) *lege* nobis ecce ⟨iam⟩ canam [iam] *et in app.* iam *transpos. He*
18, 20 (38, 23) *lege* Perseus *et in app.* Persius *v*
22 (39. 7) *lege* Perseo *et in app.* Persio *v*
19, 4 (41, 1) *app. add.* cf. apol. 54 (61, 4)
20, 2 (41, 3) *lege* commotam *et in app.* em. *Wiman* comptam *Leo*